Anul XCVI
(96)
SERIE NOUĂ

BISERICA ŞI ŞCOALA

PUBLICAŢIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ARADULUI

Fondat 1877
Nr. 8
August 2015

Iubirea de Biserică şi Neam întăreşte comuniunea românilor de pretutindeni*

Prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 25 februarie 2009, în luna august a fiecărui an, în prima duminică după marele praznic al Adormirii Maicii Domnului (15 august), există o zi dedicată tuturor românilor migranți. Cu această ocazie dorim să adresăm cuvinte de prețuire și de încurajare pentru românii plecați din Țară, în diverse părţi ale lumii.

În anul mântuirii 2015, declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române drept ,,Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi", precum și ,,Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii", este foarte necesar să reflectăm asupra rolului Bisericii de a fi misionară și mărturisitoare, în lumea de azi marcată de criză spirituală, morală şi economică, de violenţă şi migraţie.

Misiunea Bisericii noastre în diaspora este deosebit de importantă, deoarece românii migranți trăiesc cu speranța într-un viitor mai prosper, dar și cu dorul de locurile natale, de Ţară. De multe ori, mediul în care ei lucrează printre străini nu le insuflă un sentiment de pace și mulțumire sufletească, dar se regăsesc în parohiile Bisericii Ortodoxe Române din diaspora. Aici, bucuria regăsirii și trăirii credinței strămoșești, a spiritualității și a identității românești, a întăririi în comuniunea dătătoare de putere, mângâiere și nădejde în Dumnezeu, se împletește cu nostalgia locurilor natale, cu sentimentul de dor arzător după cei dragi, resimțit atât de puternic printre străini. Această stare de dor, asumată în mod existențial, favorizează căutarea originii și a identității profunde.

În contextul provocărilor actuale este nevoie de discernământ și de multă răbdare, dar mai ales de multă rugăciune pentru ca Dumnezeu să ne lumineze și să ne întărească în credinţă, speranţă şi iubire frăţească.

Biserica vine în întâmpinarea tuturor românilor, dar în special a celor migranți, înțelegându-le greutățile cu care se confruntă, sprijinindu-i, încurajându-i și susținându-i prin rugăciunile ei permanente și prin activitățile ei concrete pastorale, social-filantropice şi culturale. Astfel, prin înființarea parohiilor din diaspora, prin ierarhii și preoții care slujesc cu multă dăruire de sine comunitățile de români, prin programele liturgice adaptate contextului, prin promovarea valorilor autentice ale Ortodoxiei și ale poporului român, prin organizarea evenimentelor religioase, sociale, culturale și catehetice, prin cultivarea și transmiterea tradițiilor, dar și a limbii române, Biserica Ortodoxă Română se străduiește să vină în întâmpinarea problemelor majore ale românilor migranți. În acest sens, astăzi, în afara graniţelor României există 13 eparhii ortodoxe române în care slujesc 935 de clerici, în 844 de parohii şi filii şi 28 de mănăstiri şi schituri.

Cu multă dragoste părintească, îi îndemnăm și-i încurajăm pe toți credincioșii ortodocși români din afara granițelor să cultive legătura cu slujitorii Bisericii noastre, să le solicite ajutorul și povățuirea, să se spovedească și să se împărtășească cu Sfânta Euharistie, participând la viața liturgică a parohiilor românești și trăind în bucuria comuniunii frățești cu ceilalți români, împărtășind experiențele comune și ajutându-se reciproc. În deosebi, ne adresăm părinților români plecați la muncă în străinătate, îndemnându-i să păstreze unitatea familiei și să rămână în permanent contact cu fiii și cu fiicele lor și cu cei rămași în țară, pentru ca distanțele geografice mari să nu producă îndepărtare sufletească sau înstrăinare spirituală a unora faţă de alţii.

În acest an, Duminica migranţilor români coincide cu prăznuirea Sfinților Martiri Brâncoveni (16 august). Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu reprezintă un simbol al demnității românești, iar exemplul său constituie o lumină peste timp care ne cheamă pe toţi, indiferent de locul unde ne aflăm, să mărturisim prin viaţa şi faptele noastre dragostea de Hristos, de Biserică și de Neam. Sfinţii Martiri Brâncoveni ne îndeamnă să fim martori şi misionari ai lui Hristos Cel răstignit și înviat, în continuitate de duh cu înaintașii noștri care au fost ctitori de biserici şi de cultură şi care s-au jertfit pentru credință și popor, apărând valori eterne într-o lume schimbătoare şi adesea ostilă credinţei creştine.

Cu prilejul Duminicii migranţilor români, adresăm calde felicitări tuturor românilor care, cu demnitate și stăruință, contribuie la păstrarea, cultivarea şi promovarea spiritualității și identității românești. Ne rugăm lui Dumnezeu să-i binecuvinteze pe toți românii aflaţi printre străini, dăruindu-le sănătate şi mântuire, pace şi fericire, dimpreună cu bucuria de a fi iubitori de Biserică şi de Neam!

**Cu deosebită preţuire şi
părintească binecuvântare,
† DANIEL
Patriarhul Bisericii
Ortodoxe Române**

* Mesajul Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, adresat cu prilejul Duminicii migranţilor români (16 august 2015).

Misiunea monahismului în zilele noastre

Potrivit hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, anul 2015 a fost declarat *An omagial al misiunii parohiei şi mănăstirii azi.* Acest lucru ne îndeamnă să reflectăm cu o atenţie mai deosebită asupra realităţilor şi problemelor majore în care se găseşte mai cu seamă monahismul din zilele noastre. De asemenea, suntem chemaţi să medităm asupra cadrului spiritual şi pastoral privind responsabilitatea monahilor şi a instituţiilor monastice în contextul misionar actual al societăţii contemporane.

În societatea zilelor noastre, când ne găsim într-un plin proces de secularizare, este important să avem la bază cunoaşterea misiunii Sfinţilor Părinţi în viaţa Bisericii, pentru a înţelege mai bine credinţa ortodoxă, dar şi pentru a avea capacitatea de a discerne mai bine între adevăr şi eroare în exprimarea credinţei creştine. Or, monahii din toate timpurile, prin trăirea şi scrierile lor, s-au avântat în lupta pentru păstrarea neştirbită a credinţei, uneori chiar cu sacrificiul vieţii lor, devenind modele de bază pentru misionarismul monahal de azi, îndemnat la promovarea culturii prin intermediul cultului ortodox. De pildă, monahii studiţi au fost cei care au luptat pentru apărarea icoanelor. Unii au scris opere memorabile prin care au apărat Sfintele Icoane, alţii au fost martirizaţi pentru statornicia lor în cinstirea Sfintelor Icoane. Istoria Bisericii noastre consemnează chipuri de monahi care au ridicat nivelul de cultură şi duhovnicie în rândurile poporului, ca de pildă, Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul.

De altfel, monahul zilelor noastre trebuie să fie un misionar, deoarece mulţimea de oameni care vine la mănăstire trebuie educată în spiritul creştin autentic, dar în acelaşi timp trebuie păstrate şi tradiţiile fiecărei comunităţi în parte. Monahul, aflându-se în mănăstire, are rolul fundamental de a răspândi Adevărul dumnezeiesc pretutindeni şi fiecăruia în parte. Dacă preotul datorită unor nevoi personale cum ar fi familia, parohia, etc., scapă din vedere latura aceasta a misiunii, monahul în schimb, trebuie să se îngrijească de mântuirea sa, dar şi de cea a credincioşilor care calcă pragul mănăstirii, printr-o misiune clară şi precisă, bazată pe lumina Evangheliei lui Hristos, prin care se pot dobândi elementele esenţiale ale ortodoxiei. Dacă în vechime oamenii alergau în pustie, la părinţii care se nevoiau acolo, să primească sfaturi şi sprijin sufletesc, acelaşi lucru se petrec şi azi în mănăstirile noastre. Părinţii pustiei au fost receptivi la nevoile oamenilor care îi vizitau, chiar dacă erau de la simplii ţărani până la împăraţi. La fel, monahismul actual este dator a fi deschis spre nevoile lumii contemporane. Misiunea mănăstirii trebuie să aibă în centru o viaţă duhovnicească profundă şi o acţiune pastorală şi socială ancorată în realităţile complexe ale timpului în care trăim.

Protos. dr. Iustin Popovici

Continuare în pagina 4

Misiunea tânărului în societatea contemporană

Pe tot parcursul vieţii pământeşti trebuie să trăim cu credinţa şi convingerea că în Biserică toţi suntem tineri, căci una este vârsta tinereţii – cu aspiraţiile şi asperităţile ei inerente şi fireşti – şi altceva înseamnă a fi tânăr şi receptiv din punct de vedere spiritual, adică în stare să primeşti mereu noi impulsuri, care te îmbogăţesc şi te împlinesc duhovniceşte.

Tinerii vin întotdeauna cu prospeţimea şi sinceritatea lor în modul de a aborda adevărurile vieţii, ceea ce ar putea fi un important ajutor acordat societăţii pentru a se putea elibera de servituţile dedublării. Puritatea, curăţia, sinceritatea, spontaneitatea şi curajul tinerilor în analizarea, cu multă obiectivitate şi imparţialitate, a problemelor lumii post - moderne pot veni în sprijinul maturilor şi al vârstnicilor – care sunt generaţii rănite de atâtea experienţe negative şi dureroase. Aceştia, la rândul lor, i-ar putea apăra pe tineri de a mai trece din nou prin astfel de experienţe.

Tinerii trebuie să fie chemaţi să facă parte din viaţa de zi cu zi a slujirii Bisericii, căci fără ei cu siguranţă că multe aspecte ale împlinirii şi înaintării misiunii în social, de pildă, s-ar face cu mai multă dificultate!... Ei trebuie să vină la un soroc firesc al existenţei în cetatea creştină şi-n Biserică, cu un „snop" şi un „buchet" de fapte strâns legate cu firul de cicoare al dragostei de Dumnezeu şi de semeni şi să ni se prezinte ca parte a întregului Ecleziei.

Tinerii, cu a lor tinereţe spirituală – care trebuie să fie o stare a „duhului" iar nu doar a vârstei, sunt chemaţi să reevalueze atitudinea apologetic–mărturisitoare şi misionară în aceste vremuri de acţiuni prigonitoare, concertate împotriva Bisericii într-un număr mare şi variat dintre care amintim câteva cum ar fi: desacralizarea, secularizarea şi laxismul religios, arghirofilia şi hedonismul precum şi iconoclasmul postmodern, cu care ne confruntăm în aceste zile. Toate acestea duc la înmulţirea păcatului şi a patimii, care ajung să fie considerate drept „fireşti" şi „normale" ori ele, de fapt, ne secătuiesc şi ne vlăguiesc, din punct de vedere duhovnicesc. Pentru combaterea acestora este nevoie de canalizarea tuturor energiilor sufleteşti şi trupeşti ale omului, cu mult discernământ, bine ştiind că cei cu care ne luptăm sunt fără de trupuri, răcnind ca un leu căutând pe cine să înghită, şi să facem toate acestea convinşi fiind că suntem membrii Bisericii lui Iisus Hristos, pe care, potrivit asigurărilor Sale, nici porţile iadului nu o vor birui.

Elevul creştin, de pildă, este misionar prin propriul exemplu, dar şi prin dialogul cu ceilalţi de lângă el: părinţi, colegi, prieteni, profesori etc. Cei trei factori importanţi în educaţie - familia, şcoala şi Biserica - trebuie să aibă acelaşi scop: formarea personalităţii complexe a tânărului, inclusiv pe plan religios, pentru că elevul educat în spiritul responsabilităţii, al respectului faţă de oameni şi al dragostei de Dumnezeu se va dezvolta şi modela armonios, precum misionarul perfect, Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Pentru tânărul creştin, lumea contemporană se prezintă ca un mozaic de idei şi concepţii din care trebuie să selecteze şi să promoveze binele. Selectarea binelui este o acţiune influenţată în mare măsură de educaţie, iar atunci când vorbim de educaţie ne gândim la familie, şcoală şi Biserică („Misiologie ortodoxă", Pr. Prof. Univ. Dr. Gheorghe Petraru).

Vârsta adolescenţei este o perioadă a provocărilor, în timpul căreia tânărul are de făcut alegeri majore, alegeri pentru care este responsabil, în virtutea maturităţii sale; trebuie să aleagă între ideal şi imoral, între bine şi rău, între Dumnezeu şi diavol, între creştinism şi orice altceva. În adolescenţă, omul trăieşte suspansul întrebărilor, iar răspunsurile pe care le alege devin principii după care el îşi confirmă poziţia. În adolescenţă, apare cererea exigentă de a fi aderent la un grup cu interese comune.

Tânărul îşi canalizează energiile spre a deveni un om credincios, sprijinitor, apărător şi mărturisitor, regăsindu-se în postura de misionar al Bisericii. Conştient sau nu de calitatea sa de misionar, adolescentul creştin ajunge să facă misiunea aceasta „care are un caracter bivalent: el mărturiseşte prin propriul exemplu sau, pur şi simplu, vorbind direct cu ceilalţi" (Pr. Prof. Univ. Dr. Valer Bel, „Misiune, parohie, pastoraţie").

În primul rând, trebuie precizat că misionarul perfect - ca model pentru toţi - este, aşa cum arată Părintele Profesor Mihai Himcinschi în lucrarea sa „Misiune şi dialog", „Dumnezeu Unic în Fiinţă şi întreit în Persoane: Tatăl, prin pregătirea treptată, sistematică şi pedagogică a poporului iudeu pentru venirea Fiului; Mântuitorul lumii, Care a săvârşit lucrarea Tatălui (Ioan 17, 4) şi Care le-a poruncit apostolilor să vestească cuvântul adevărului (Ioan 1, 17; Ioan 14, 6) la toate neamurile (Matei 28, 19); Sfântul Duh, a treia Persoană a Sfintei Treimi este „Misionar", deoarece „Acela va mărturisi despre Mine" (Ioan 15, 26)".

În acest sens, elevul este misionar prin propriul exemplu atunci când se arată tuturor oamenilor drept „un mădular permanent activ şi niciodată obosit al trupului eclezial al lui Hristos, care comunică cu Acesta prin intermediul Sfintelor Taine, indispensabile dobândirii harului mântuitor oferit de către Paraclet". Pe lângă metoda propriului exemplu, o altă cale a misiunii este dialogul cu ceilalţi.

Tânărul poate crea punţi de comunicare cu toţi cei din jurul său, dar mai ales cu tinerii, pentru că de cei din urmă îl apropie nu doar vârsta, ci şi preocupările şi problemele ce necesită rezolvare din partea fiecăruia. În relaţie cu cei de alte vârste, el e privit cu admiraţie şi respect, deoarece efortul misionarismului său este persuasiv. În această privinţă, Sfântul Apostol Pavel îi spune lui Timotei: „Nimeni să nu dispreţuiască tinereţile tale" (I Timotei 4, 12).

Tot tânărul misionar este acela care oferă lumii „adevăratul sens al libertăţii, pe care mulţi oameni o caută, dar puţini o găsesc cu adevărat" (Pr. Prof. Univ. Dr. Gheorghe Popa, „Înnoirea discursului teologic - o exigenţă a teologiei contemporane"). El este acela care arată că libertatea nu înseamnă a te bucura de toate păcatele lumeşti, ci a fi liber înseamnă a nu te lăsa robit de nimic; de exemplu, liber nu este cel care fumează sau se drogheazâ, ci cel ce se poate abţine de la aceste patimi.

Referindu-ne, în cele ce urmează, la *implicarea lui concretă în problemele societăţii contemporane,* vom reţine faptul că, misiunea tânărului în societatea contemporană este una dificilă, dar pe cât de dificilă, pe atât de sublimă. Activitatea sa în societatea contemporană înseamnă implicarea în problemele actuale: globalizare, avort, contracepţie, corupţie etc. În faţa acestora, apreciază Părintele Profesor Adrian Niculcea, tânărul se arată „imun şi sigur pe sine, integritatea lui nefiind numai a lui, ci şi rezultatul colaborării factorului uman cu harul Sfântului Duh".

În istoria creştinismului au existat tineri care au fost misionari ai lui Dumnezeu şi care au mărturisit numele Lui, fiind mândri că au această posibilitate: Daniel şi cei trei tineri aruncaţi în cuptorul de foc, Sfânta Fecioară Maria, care L-a născut pe Mântuitorul la o vârstă tânără, Domnul Iisus Hristos, Care a predicat imediat după depăşirea vârstei majoratului iudaic, sau Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan, care şi-a plecat capul, rezemându-l pe pieptul Mântuitorului.

Un exemplu contemporan este reprezentat de arhiereii ortodocşi, care sunt hirotoniţi la o vârstă tânără, sub limita tradiţională specifică acestui act de consacrare. Astfel, potrivit obiceiului de drept, clericii sunt hirotoniţi de tineri, tinereţea lor fiind o garanţie mai bună a credinţei mărturisite de străbuni, mai ales că ei au energie misionară. Identificarea cu Iisus Hristos se face prin intermediul harului divin care transfigurează omul, dar nu periclitează libertatea acestuia (Pr. Prof. Dr. Ioan Valentin Istrati, „Timpul şi Învierea").

Cei trei factori importanţi în educaţie - familia, şcoala şi Biserica - trebuie să aibă acelaşi scop: formarea personalităţii complexe a tânărului, inclusiv pe plan religios, pentru că elevul educat în spiritul responsabilităţii, al respectului faţă de oameni şi al dragostei de Dumnezeu se va dezvolta şi modela armonios, precum misionarul perfect, Mântuitorul Iisus Hristos. Între acţiunile educative ale celor trei factori există un raport de complementaritate, acţiunea fiecăruia venind s-o completeze pe a celuilalt.

Astfel că, elevul educat în spiritul responsabilităţii, al respectului faţă de oameni şi al dragostei de Dumnezeu se dezvoltă şi se modelează armonios şi organic, precum odinioară Pruncul Iisus, Care „creştea şi Se întărea cu duhul, plin de înţelepciune, şi harul lui Dumnezeu era peste El" (Luca 2, 40), aşa cum trebuie să se întâmple cu toţi cei ce-şi deschid inima şi mintea spre lumina învăţăturii creştine.

Aş vrea să subliniez ca o constatare, că multe dintre problemele pe care tinerii le ridică preoţilor şi educatorilor trebuie să fie discutate cu tinerii înşişi. Dacă despre toate aceste problem se vorbeşte în mod firesc şi din timp acasă, adolescentul de pildă, este pregătit pentru hotărârile ce le va avea de luat. Cel mai adeseori însă, din nefericire, problemele sunt de obicei ridicate abia când s-a creat deja o barieră între generaţii. Ar fi de dorit ca pe măsură ce copiii se apropie de vârsta adolescenţei să înceapă să discute cu părinţii despre ispitele cu care se vor confrunta mai târziu.

Ca o concluzie, aş dori să subliniez faptul că, în calitate de adulţi creştini, trebuie să arătăm pentru tinerii noştri aceeaşi dragoste ca aceea a fiului risipitor, care, este de fapt a lui Dumnezeu însuşi. Să ne deschidem braţele spre a-i îmbrăţişa la piept cu dragoste pe fiii noştri, chiar dacă şi-ar lua moştenirea şi-ar pleca într-o ţară îndepărtată unde ar risipi-o în păcat.

Întâlnim, deseori, foarte multe categorii de tineri: unii smeriţi, alţii orgolioşi sau nerăbdători, unii foarte entuziaşti alţii foarte timizi, cu prejudecăţi ori fără, şi fiecare vine cu viaţa sa personală şi cu o anumită personalitate la care noi (acolo unde este cazul) suntem chemaţi să contribuim la încreştinarea, la catehizarea, la împlinirea sau la desăvârşirea acesteia, având convingerea fermă că toţi vor dobândi - în timp - ceva comun, şi anume dragostea pentru Iisus Hristos şi pentru aproapele, dragoste care trebuie să se materializeze în fapte concrete. Pot părea cuvinte mari, însă credem că fiecare dintre cei care aspiră la înfăptuirea şi împlinirea acestui deziderat sacru păstrează mereu rugăciunea pe care o spunem ca un salut: „Doamne Ajută!"

Acum, în încheierea acestui articol, voi afirma şi susţină că, cu toţii suntem pelerini pe faţa acestui pământ şi, iată, ne-am oprit, în aceste zile şi vremuri, la tinerii, mereu alţii, care vor prelua pe mai departe activităţile şi acţiunile Bisericii şi vor creşte şi ei, aşa cum am crescut şi noi, vor zâmbi şi ei aşa cum am zâmbit şi noi, vor (de)săvârşi mereu noi şi folositoare fapte, şi, astfel, societatea creştină ori încreştinată va avea în viitor familii credincioase şi monahi adevăraţi; rugându-ne ca toate să se întâmple cu voia lui Dumnezeu şi cu nădejdea că vor fi spre mântuire.

Dr. Stelian Gomboş

Cuvânt la preacuvioasa Adormire a Preacuratei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare şi Pururea Fecioarei Maria

Sfântul Grigorie Palama

1. Dorul şi datoria au alcătuit, pentru dragostea voastră, omilia noastră de astăzi. Dar nu este numai dorirea mea de a supune atenţiei voastre cuvântul mântuitor primit în auzul vostru cel iubitor de cuvântări dumnezeieşti şi de a vă hrăni de aici sufletele voastre şi nu numai fiindcă voiesc ca pentru dragostea voastră să îmi fac datoria, după sfintele rânduieli: ci şi fiindcă, mai mult decât oricare alt subiect, acesta este dintre cele mai pline de folos pentru mine însumi şi mai îndrăgit de mine, dacă voi rosti cu laude în Biserică minunile pururea Fecioarei şi Maicii Domnului. Iar cât priveşte dorul, care este, nu unul, ci îndoit, acela mă înalţă şi mă cheamă şi îndeamnă, iar datoria neabătut mă constrânge, căci singur cuvântul nu se poate apropia de cele ce sunt mai presus de cuvânt, precum nici ochiul nu poate privi neabătut la soare. Apoi, iarăşi, deşi nu se cade a grăi cele ce sunt mai presus de cuvânt, însă, pentru iubirea de oameni, ni se îngăduie totuşi să slăvim pe cele slăvite, şi deşi trebuie ca cele ce sunt de neatins să rămână neatinse, putem, prin cuvinte, să ne plătim datoria şi să ne exprimăm acest dor către Maica Domnului, cântând-o după putere.

2. Şi dacă „cinstită este moartea cuvioşilor şi pomenirea dreptului cu laudă" (Ps. 115:6) oare cu cât mai mult se cuvine să facem, cu cele mai înalte cuvinte de laudă, pomenirea Adormirii pururea Fecioarei şi Maicii Domnului, Sfânta Sfintelor, din care purcede toată sfinţirea către sfinţi? Precum şi facem, când o prăznuim, astăzi fiind Sfânta Adormire şi mutare la viaţă a Maicii Domnului. Maica Domnului, fiind cu puţin micşorată faţă de îngeri, este fără de asemănare mai presus de îngeri, de arhangheli şi de toate puterile cele mai presus de lume, prin apropierea de Dumnezeu mai presus de toate, şi prin minunile ce din veac sunt scrise despre aceasta şi săvârşite în ea.

3. Căci pentru ea mai dinainte s-au vestit dumnezeieşti profeţii ale profeţilor celor inspiraţi de Dumnezeu. Minuni mai dinainte au închipuit cea mai mare minune a tot pământul care este această pururea Fecioară şi Maică. Schimbări ale neamurilor şi lucrurilor au deschis drum împlinirii acestei noi taine. Pronii ale Duhului Sfânt, mai dinainte au închipuit adevărul ce avea să fie. Ea este sfârşitul, sau mai curând, începutul şi rădăcina atâtor minuni şi lucrări ale lui Dumnezeu, făgăduinţa Lui cea plină de rod către Ioachim şi Ana, aceste culmi ale virtuţii, care erau fără de copii din tinereţe, ca să nască la vremea unei bătrâneţi înaintate pe cea care fără de sămânţă avea să nască pe cel născut fără de ani din Dumnezeu Tatăl Cel mai înainte de veci.

Şi iarăşi rugăciunea celor care au născut-o într-un chip atât de neobişnuit pe cea care avea să nască, într-un chip şi mai neobişnuit, au făcut legământ să dea înapoi Dăruitorului pe cea dăruită. Prin această preavrednică rugăciune mai presus de fire, s-a petrecut mutarea Maicii Domnului încă de pruncă din casa tatălui său în casa lui Dumnezeu. Neobişnuita ei petrecere nu a fost pentru puţină vreme, ci patru ani în însăşi Sfânta Sfintelor unde s-a hrănit cu comoara hranei celei izvorâte din purtarea de grijă a îngerilor, din care hrană Adam nu a ajuns să guste, căci altminteri nu ar fi căzut din viaţă, precum nu a căzut această fecioară preacurată, măcar că pentru Adam şi pentru a fi arătată fiică a lui Adam, s-a supus pentru puţină vreme cerinţelor firii, ca şi Fiul ei, mutându-Se astăzi de pe pământ la ceruri.

Creşterea copiilor

Sf. Ioan Gură de Aur

„Vă rog din suflet şi vă implor să aveţi mare grijă de copiii voştri şi să căutaţi mântuirea sufletului lor. Să urmaţi exemplul lui Iov, care, fiindu-i teamă cu nu cumva copiii lui să păcătuiască fie şi cu cugetul, aducea jertfe şi se ruga mult pentru ei. Să urmaţi pilda lui David, care, atunci când a murit, l-a chemat lângă el pe fiul său, viitorul rege Solomon şi, în loc să-i lase bogăţii, l-a povăţuit: „Fiul meu, dacă vei trăi întru evlavie, nicicând nu vei păţi nimic rău, toate îţi vor merge bine şi viaţa ta se va petrece în linişte. Însă dacă nu te vei face plăcut lui Dumnezeu şi vei fi lipsit de ajutorul Său, rangul tău împărătesc nu-ţi va folosi la nimic. Căci fără evlavie, şi bunurile pe care le ai le vei pierde, şi prin mari ruşini vei trece. Evlavia te va ajuta să dobândeşti şi cele care-ţi lipsesc" (Parafrază la III Regi 2, 1-4).

Trebuie, aşadar, ca părinţii să se îngrijească nu de cum vor dobândi bani copiii lor, ci de cum vor dobândi evlavie şi bogăţie sufletească. Trebuie să-i educe astfel încât să nu aibă nevoie de multe lucruri, să nu se dedea dorinţelor vremurilor de astăzi. Trebuie încă să cerceteze cu atenţie când ies copiii lor din casă şi când se întorc, unde se duc şi cu cine se întovărăşesc. Dacă nesocotesc aceste îndatoriri ale lor, vor da răspuns la Dumnezeu. Dacă ni se cere socoteală pentru cât ne-am îngrijit de alţii – căci spune Scriptura că „Nimeni să nu caute pe ale sale, ci fiecare pe ale celuilalt" (I Corinteni 10, 24) –, cu atât mai mult ni se va cere răspuns pentru cum am avut grijă de copiii noştri. Tu, însă, faci tot ce poţi pentru ca fiul tău să dobândească un cal frumos, o casă spaţioasă, un ogor sau o vie roditoare, trai bun şi multe alte bunătăţi pământeşti. Dar te gândeşti vreodată ca el să fie virtuos, înţelept şi cumpătat? Fiindcă oricare ar fi bunătăţile sale, oricât de mare ar fi averea

lui, va pieri împreună cu el, dacă nu este virtuos şi înţelept. Dimpotrivă, dacă în sufletul său există bărbăţie şi virtute, lesne le va dobândi pe toate, chiar dacă casa lui ar fi complet goală.

Când tu, ca părinte, nu-l sfătuieşti pe copilul tău şi nu-l călăuzeşti drept, e firesc să fie târât de oameni vicioşi şi să ajungă să săvârşească chiar şi crime. Atunci, desigur, va fi condamnat de societate şi-i va face de ruşine atât pe părinţii săi cât şi pe el. Şi odată cu osândirea copilului, va fi arătat cu degetul şi tatăl, care nu mai îndrăzneşte să iasă din casă. Şi vor spune despre el: „Iată ce-a păţit dacă nu şi-a educat copilul!". Cu ce ochi vei privi atunci lumea, care te va cerceta pentru că nu ţi-ai educat copilul la vremea potrivită, şi astfel a ajuns la crimă şi în temniţă? Îndrăzneşti să te mai numeşti tată, de vreme ce nu ţi-ai împlinit îndatorirea? Nu te ascunzi? Nu-ţi doreşti să se deschidă pământul şi să te înghită? Spune-mi deci, îndrăzneşti să te mai numeşti tată, de vreme ce ai fost nepăsător faţă de copilul tău şi l-ai lăsat să fie distrus? Dacă ai fi văzut că un om îţi loveşte copilul ţi-ar fi părut rău, te-ai fi necăjit şi te-ai fi aruncat asupra lui ca o fiară. Şi totuşi, vezi cum diavolul îl loveşte în fiecare zi, îl trage în păcat, şi tu dormi. Nu te necăjeşti, nu te înfurii, nu te îngrijeşti să-ţi salvezi copilul din ghearele acestei fiare. Ei, atunci ce îndurare aştepţi de la Dumnezeu?

Ce răspuns Îi vei da lui Dumnezeu când te va cerceta pentru că nu te-ai sârguit să-l educi cum se cuvine pe copilul care ţi s-a născut? Te va întreba Domnul: „Nu te-am pus ocrotitor şi dascăl al lui? Nu ţi-am poruncit să-l călăuzeşti pe calea cea dreaptă?". Ce vei putea spune atunci? Că a fost un copil dificil şi n-a vrut să te asculte? Pe toate acestea trebuia să le vezi de la început, de când era mic, şi puteai să-l modelezi cum voiai. Atunci l-ai fi obişnuit cu binele, dezrădăcinându-i din suflet spinii care, datorită vârstei lui fragede, ar fi ieşit uşor. Dacă te-ai fi ocupat atunci de el, patimile lui nu s-ar fi mărit şi n-ar fi fost greu astăzi să le războieşti.

Să ne străduim, aşadar, să le dăm copiilor noştri educaţie creştină, cu încredinţarea că, atunci când vor avea evlavie şi iubire de Dumnezeu, se vor deosebi şi în viaţa pământească prin virtuţile lor. Căci toţi îl respectă şi-l preţuiesc pe omul virtuos şi bun, chiar dacă ar fi el cel mai sărac; dimpotrivă, îl scârbesc şi-l urăsc pe cel rău, chiar dacă ar fi el cel mai bogat. Cei care sunt nepăsători faţă de buna educare a copiilor lor vor fi pedepsiţi de Dumnezeu. Şi ascultaţi cu atenţie povestirea pe care vă voi spune-o: În vremurile din vechime, înainte de venirea lui Hristos în lume, trăia un preot evreu, bun şi cumpătat, Eli, care avea doi copii, pe Ofni şi Finees. Deşi Eli îi vedea pe copiii săi umblând pe calea răutăţii, nici nu-i împiedica, nici nu-i pedepsea, nici nu-i mustra. Şi dacă uneori îi povăţuia, o făcea cu moliciune, fără severitate. „Nu mai faceţi rele, fiii mei", le spunea, „nu aud vorbe bune despre voi" (Parafrază la I Regi 2, 24). Cuvintele lui ar fi fost de ajuns ca să-i cumineţească pe cei doi copii, dacă aceştia ar fi vrut. Dar întrucât preotul n-a arătat severitatea cuvenită, Dumnezeu l-a pedepsit. Astfel, şi-a pierdut şi copiii şi mântuirea, deşi Dumnezeu nu avea pentru ce să-l osândească pe bătrânul tată, decât pentru nesârguinţa pe care a arătat-o faţă de copiii săi.

Aşadar dacă Eli a fost pedepsit atât de aspru pentru nesârguinţa lui, vor rămâne nepedepsiţi cei care fac lucruri mai rele? Dacă pe preotul acela n-au reuşit să-l izbăvească cinstea lui, însuşirea de judecător şi slujirea pe care o aducea poporului israelit, şi a murit în chip jalnic deoarece nu s-a îngrijit cum trebuia de educarea copiilor lui, atunci ce pedeapsă va cădea asupra noastră, care ne purtăm chiar mai rău decât barbarii, care nici virtuţi nu avem şi nici pe copiii noştri nu-i creştem cum se cuvine? Aşa cum nu ne vom putea dezvinovăţi de păcatele noastre personale, la fel nici de păcatele copiilor noştri. Şi e ceva logic. Pentru că dacă răutatea ar fi fost din fire, am fi avut justificare. E ştiut însă, că prin voia noastră urmăm fie calea păcatului, fie pe cea a virtuţii. Cum se va dezvinovăţi aşadar părintele care a lăsat-o pe cea mai iubită fiinţă a lui, pe copilul său, să apuce pe drumul cel rău?"

Drumuri duminicale

Omul, în alcătuirea lui, este un sistem complicat. Un angrenaj ciudat, care funcționează după legi unanim (re)cunoscute, dar în aceeași măsură după legi proprii, uneori înțelese, alteori neînțelese de nimeni. Părem la fel, dar facem eforturi să ne compatibilizăm, ne aplecăm cu mai multă sau mai puțină tragere de inimă spre nevoile altora, uneori facem din asta un scop în sine, alteori – sau alții – nici nu vrem să le vedem. Cum și în funcție de ce ne putem transforma, sau limpezi, cum și în ce fel putem lăsa liberă calea spre inspirația curată de a ne transforma, ca să nu spunem cuvinte mari, în oameni mai buni, depinde de șansa pe care singuri ne-o oferim.

Dispunem de liberul arbitru. Să nu uităm să mai punem la socoteală că pe traseul existenței noastre apar din când în când și nu întâmplător situații sau oameni cu rol hotărâtor în evoluția spirituală, în momentele în care e nevoie să se întâmple ceva cu noi. Poate că e necesar să treacă ani spre a putea înțelege care a fost misiunea, cheia aruncată atunci, poate o ușă închisă ne-a produs mai multă suferință decât am fi putut crede că putem îndura, poate că am plătit prețul purificării spirituale, poate am fost binecuvântat feriți de rele mai mari și de neîndurat.

Când vrei să-ți ostoiești durerea, ai unde te duce. Dacă nu ești antrenat, poți începe cu exercițiii simple, mai întâi de răbdare, la care se adaugă o nevoie acută de dialog cu tine însuți. Pentru asta, ai însă nevoie de context, adică de contextul potrivit. Drumurile duminicale la biserică devin încet o obișnuință, o nevoie, apoi aer, apoi meditație, apoi transcendent. Dezlipirea de cele lumești se petrece coerent și neforțat, vine prin învăluire, cheamă și primește răspuns, apoi îți luminează fața, exercițiile zilnice de rezistență, și omul atât de zbuciumat devine nu doar mai puțin activ, ci, dimpotrivă, străluminat de sensul pe care-l poate intui acum în tot ce întreprinde, iar cotidianul nu doar că devine suportabil, dar capătă consistență, sens, tenebrele se retrag încet, pe măsură ce pătrunde în inimă glasul îngerilor lui Dumnezeu.

De Dumnezeu se poate apropia oricine. E nerestrictiv și tolerant, noninvaziv, numai undă învăluitoare și străluminată, numai pace și senin. Nu se cuvine să distrugi asemenea daruri, revărsate cu generozitate deplină asupra tuturor, și asupra celor vinovați, și asupra celor nevinovați. Lumina asta se intensifică atunci când e primită împreună, când este îmbucurătoare împreună, când

preoții îngenunchează în altar rugându-se împreună, când clopotele bat atât de tainic și de răscolitor, cu sensuri pe care ar părea că doar inițiații sunt în stare să le decripteze, să le cântărească, să le cuantifice valențele. Ce simte un pelerin e doar dorul de veșnicie și rezonanța inconfundabilă a tânguirii care ostoiește, alină terapeutic, se infuzează în fiecare celulă, punctează sensul vieții și al morții, și toate sensurile inimii uitate undeva, cine știe unde…

Apoi vine aportul pe care-l aduce experiența asta care încununează o săptămână trecută în pregătirea celei viitoare. E vorba aici despre o anumită stare de bine, modelatoare a ființei, care tinde și începe să aibă obligația să reverse asupra celorlați darurile care i s-au cuibărit în inimă, grație învățăturilor, și tot ce tinde să îmbunătățească în sine și în alții. Și gândul devine mai aplecat către ceilalți, și tendințele egocentriste sunt transformate și metamorfozate în atitudini empatice, într-un mod aproape miraculos. E ca și cum un lichid dintr-o sticlă ar fi înlocuit pe nesimțite de un alt lichid cu proprietăți benefice, curative, la început un schimb de straturi, în care lichidele se amestecă, apoi partea amprentată negativ este înlocuită de o parte care stă sub semnul crucii și care sfințește apa și face moleculele să se grupeze în explozii de forme perfecte.

Sub puterea rugăciunii, imposibilul devine posibil și fărăsensul devine sens, frica nu mai locuiește acolo unde se instalează Sfânta Treime, singurătatea care macină ființa este depășită de certitudinea pe care ți-o dă credința că nu mai ești singur. Când îl ai pe Dumnezeu în tine, despre ce singurătate mai e vorba?

„Dacă Dumnezeu n-ar exista, ar trebui inventat”, spune o frază celebră. Ce bine că nu trebuie să-l inventăm, că există, că noi suntem atât de fericiți că nu supunem îndoielii asta! Suntem datori să dăm vieții noastre create darurile pe care suntem în stare, fiecare dintre noi, să le oferim. Numai câțiva pași sunt de făcut, celelalte toate vin de la sine…

Prof. Eugenia Groșan
Colegiul Naţional
,,Elena Ghiba Birta”, Arad

Paşi spre cer...

Se spune că la început Dumnezeu l-a făcut pe om cu o inimă mai mare decât creierul, iubind tot ce era nobil şi frumos, însă de-a lungul timpului el a ,,evoluat” atât de mult, încât creierul i se mărea, iar inima devenea tot mai mică, atât de mică încât se pierduse undeva în interiorul lui, iar azi omul a ajuns uneori să gândească, dar de prea puţine ori să iubească.

Azi a ajuns să trăiască asemeni unei epave în marea învolburată, uneori se luptă cu sistemele, alteori cu sine însuşi, dar de cele mai multe ori renunţă să mai lupte, se vede pierdut, părăsit, îngândurat, trist de atâta osteneală ce pare fără sfârşit rămânându-i ca în serile lui liniştite să privească splendoarea cerului ce parcă-i creşte ritmul cardiac, îl face să vadă măreţia şi frumuseţea celestă, să se simtă ca şi cum ar merge acasă la originile sale cereşti şi astfel, cu fiecare clipă trecută, face câte un pas spere cer, spre sacrul lumii acesteia.

Uneori am senzaţia că fiecare în parte avem un cer al nostru, un loc unde suntem doar noi şi Dumnezeu şi nu cred că am dreptul cu neîmplinirile mele sau tristeţile mele să întunec cerul aproapelui meu, să-l facă să trăiască sau să

simtă ceea ce ţine de acel cer din mine, însă am datoria de a-l face să simtă bucuria cerului meu, frumuseţea lui în care Dumnezeu a revărsat atâtea picături din veşnicia Sa.

Oricât ai privi la cer nu poţi să te saturi de frumuseţea lui, în fiecare zi e acelaşi, dar parcă altfel, e locul unde fiecare din noi ne depozităm gândurile, locul unde veşnicia se întâlneşte cu timpul, locul unde eu ca muritor devin etern, şi, mai mult decât atât, e locul de unde ochii îşi astâmpără setea.

Oare dacă aş putea să-l îmbrăţişez măcar pentru o clipă cred că aş deveni un cer printre ceruri, el este singurul, în momentele grele care ne învaţă cum să stăm, cum să ţinem fruntea, el este cel care-ţi şopteşte priveşte în sus, chiar dacă ai fost înfrânt de patimi şi ispite, priveşte spre nemărginitul cerului şi vezi că toate s-au întâmplat cu un scop doar de Dumnezeu ştiut.

Sigur, azi prea puţini mai avem timp sau răgaz să privim splendoarea lui, să păşim în fiecare zi câte puţin spre cer, să ne înălţăm sufletul şi gândurile prin acea taină a rugăciunii, a comuniunii şi a Dialogului cu Dumnezeu, prea puţini într-o lume prea materialistă, poate şi din cauza unei neînţelegeri a libertăţii noastre. Dacă până în urmă cu două decenii şi jumătate sfinţii închisorilor nu au avut nici acest drept de a privi splendoarea cerului, ci l-au dus în sufletul lor, azi, când avem acest drept încă neinterzis, nu o facem, poate o să regretăm mai târziu, poate am pierdut şi cerul din noi fără să ne dăm seama.

Când Dumnezeu le-a făcut pe toate *bune foarte* şi pe om l-a încununat ca pe un prinţ pentru a stăpâni peste întreaga lume, S-a bucurat de creaţa Sa. Omul, în schimb, a distrus totul, atât de mult, încât şi cerul a început să plângă, iar Dumnezeu a convenit ca aceste lacrimi să se numească ploaie, ploaie care de mii de ani mângâie şi reînvie natura, iar în zilele toride de vară îi alină fruntea omului, poate de aceea unii fug de ploaie, poate nu înţeleg acele lacrimi ale cerului.

Dacă tot nu vrei să priveşti cerul, măcar ascultă-l, ascultă câtă linişte e în cer şi câtă linişte ar putea fi în sufletul tău, lasă-l măcar pe el să te îmbrăţişeze şi să-ţi aline suferinţele.

În tainele nopţilor pe care nu le dorm, nu pentru că nu am somn, ci pentru că uneori mă pierd în splendoarea cerului înstelat, mă gândesc la atâţia oameni dragi ce nu au timp să-l mai privească şi să-i simtă mireasma adierii de vânt ... da, de cele mai multe ori noi suntem ca stelele de pe cer, le vedem doar atunci când cad, doar atunci când nu mai sunt şi ne întristăm, de cele mai multe ori regretăm anumite persoane dragi, prieteni, părinţi fraţi, doar atunci când pleacă dintre noi, uneori prea matur sau poate că de aceea plecă pentru că nu am ştiut să avem grijă de ei, poate nu am fost vrednici să-i avem sau poate că nu am fost în stare să facem împreună câţiva paşi ... paşi spre cer.

Prof. Paul Krizner,
Colegiul Naţional
„Elena Ghiba Birta” din Arad

Misiunea monahismului în zilele noastre

Urmare din pagina 1

Mănăstirile, pe lângă faptul că sunt adevărate centre de isihie şi rugăciune, ele sunt şi vetre de cultură şi spiritualitate, pregătite să răspundă în mod înţelept şi eficient provocărilor şi problemelor noi care apar în societatea românească. Şi astăzi, chiar şi vieţuitorii din mănăstiri sunt nevoiţi să răspundă solicitărilor tuturor credincioşilor şi să cunoască provocările prin care trec aceştia, cum ar fi: abandonul şcolar al tinerilor din cauza lipsurilor materiale; delincvenţa juvenilă; tentaţia drogurilor; fără a-şi ştirbi cu nimic din preocuparea de bază a lor, care este rugăciunea.

O altă problemă cu care ne confruntăm astăzi şi asupra căreia trebuie să ne preocupăm în mod deosebit este cea generaţiei tinere. Numărul tinerilor care vin astăzi la mănăstire pentru a deveni monahi sau monahii s-a diminuat enorm şi acest fenomen din cauza emigraţiei şi a secularizării. Tinerii de astăzi sunt expuşi unor multiple influenţe derutante dar şi multor provocări, astfel încât ei nu mai pot discerne uşor calea care duce la mântuire.

Şi chiar aceia care vin astăzi la mănăstire nu au puterea de a rămâne statornici tocmai datorită duhului individualismului şi materialismului care devine o dificultate în menţinerea comuniunii frăţeşti prin ascultare duhovnicească şi conlucrare în obşte. Traversăm astfel o nouă perioadă de încercare spirituală tacită, dar vizibilă.

Monahismul de astăzi trebuie să constituie avangarda în lupta pentru unitatea Ortodoxiei, atât la nivel administrativ cât şi la nivel teologic, întrucât acesta poate şi trebuie să constituie o parte integrantă a credinţei ortodoxe evanghelice de pretutindeni, adică o viaţă monahală autentică. Astfel, monahismul se înscrie şi în linia tradiţie Răsăritene, care a văzut dintotdeauna în monahi „luptătorii din lina întâi” aşa după cum frumos îi numeşte binecunoscutul gheron Paisie Aghioritul.

Actualitate eparhială – august 2015

SLUJIRI CHIRIARHALE

Popas duhovnicesc în Parohia Radna

În prima duminică din postul Adormirii Maicii Domnului, a 9-a după Rusalii, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a fost prezent în mijlocul credincioşilor din localitatea Radna, din Protopopiatul Lipova. După întâmpinarea Ierarhului în faţa locaşului de cult de către preoţi şi credincioşii satului în frunte cu părintele Ioan Jidoi, protopopul Lipovei şi parohul acestei biserici, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a participat la Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului".

La momentul cuvenit, Chiriarhul a rostit cuvântul de învăţătură pus sub titlul ,,*Marea vieţi şi corabia Bisericii*" (pe baza citirilor scripturistice ale duminicii, I Cor. 3; Matei 14), arătând că Mântuitorul veghează mereu asupra tuturor celor ce alcătuiesc Trupul Său tainic. Pe marea vieţii numai cei din corabie găsesc mântuire, lucrarea fiind cea de comuniune între toţi şi cu Dumnezeu. Chiar cei care apar prin străduaniile personale a câştiga cerul, nu pot răzbi fără harul dumnezeiesc. Maica Domnului devenind Maica Bisericii călăuzeşte pe cei din corabie peste valuri spre limanul dorit. Perioada postului început este prielnică acestei navigaţii spirituale, a mai amintit Înaltpreasfinţia Sa.

Sfinţirea lucrărilor de renovare la Bazilica Maria Radna

În a doua jumătate a zilei de duminică, 2 august 2015, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a participat la slujba de resfinţire a lucrărilor de renovare a corpului bazilicii Maria Radna cât şi a celor de la complexul monastic adiacent bisericii, alături de Înaltpreasfinţitul Părinte Ioan, mitropolitul Banatului şi PS Lukijan Pantelici, episcopul ortodox sârb al Budapestei şi administratorul eparhiei Timişoarei.

Sfânta Liturghie Pontificală, la care au luat parte mii de pelerini, invitaţi şi personalităţi din ţară şi din Germania, Ungaria, Austria, Serbia şi Croaţia, precum şi înalte feţe bisericeşti, a fost condusă de Joachim Meisner, arhiepiscop emerit de Köln. Au celebrat peste 20 de arhiepiscopi, episcopi şi delegaţi din ţară şi străinătate. Printre ei s-au numărat Ioan Robu, arhiepiscop şi mitropolit de Bucureşti, Babel Balazs, arhiepiscop de Kalocsa-Kecskemet, Stanislav Hocevar, arhiepiscop şi mitropolit de Belgrad, Jakubinyi Gyorgy, arhiepiscop de Alba Iulia. Au asistat la eveniment şi ierarhi ai Bisericii greco-catolice din România.

Sărbătoarea Schimbării la Faţă a Mântuitorului la Mănăstirea Hodoş-Bodrog

De sărbătoarea Schimbării la Faţă a Mântuitorului Hristos, 6 august 2015, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârşit slujba Sfintei Liturghii, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi, în altarul de vară al Mănăstirii Hodoş-Bodrog.

În cuvântul de învăţătură cu titlul ,,*Chip şi asemănare*" (conform citirilor scripturistice ale praznicului: II Petru 1; Matei 17), Chiriarhul a arătat că numirea sărbătorii, aşa cum se păstrează în Biserica noastră, redă adevărul privind continua strădanie a credinciosului de a se schimba în mai bine potrivit scopului pentru care a primit lumina vieţii, adică tinzând spre asemănarea cu Acela după chipul Căruia a fost creat, a Însuşi Creatorului. Harul necreat a lui Dumnezeu ajută ca şi credinciosul prin faptele bune să poată reflecta în fiinţa sa însăşi lumina dumnezeiască aşa cum pilduitor au dovedit şi sfinţii Bisericii, a subliniat Înaltpreasfinţia Sa.

În cadrul Sfintei Liturghii diaconul Ionel-Silviu Cristea a fost hirotonit întru preot pe seama bisericii cu hramul ,,Cuvioasa Parascheva" din Parohia Guravăii, Protopopiatul Sebiş. La momentul cuvenit părintele Macarie Deleu, vieţuitor al mănăstirii şi noul hirotonit preotul Ionel-Silviu Cristea au fost hirotesiţi de către Înaltpreasfinţitul Timotei întru duhovnici.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei l-a instalat pe noul stareţ al mănăstirii, părintele protosinghel Grigorie Timiş, în prezenţa întregii obşti şi a unui număr însemnat de pelerini.

La finalul slujbei, precuviosul părinte stareţ protos. Grigorie Timiş a mulţumit Înalpreasfinţitului Părinte Timotei şi tuturor clericilor şi credincioşilor pentru participare la acest eveniment deosebit din viaţa mănăstirii.

Binecuvântări arhiereşti în Ţara Hălmagiului

Duminică, 9 august 2015, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a efectuat o vizită arhierească în ţinutul Hălmagiului. Astfel, la orele dimineţii, Chiriarhul arădean a fost întâmpinat de un ales sobor de preoţi, în frunte cu părintele Alexandru Botea, protopopul Sebişului, în Parohia Băneşti. Aici, Înaltpreasfinţia Sa a săvârşit slujba de binecuvântare a lucrărilor de reparaţii interioare şi exterioare executate la biserica satului, precum şi a picturii murale interioare executată de către artistul plastic Eduard Sida şi fiica acestuia Raluca-Andreea din Hălmagiu. După aceasta, Chiriarhul a săvârşit Sfânta Liturghie, înconjurat de un sobor de preoţi, în biserica cu hramul ,,Naşterea Maicii Domnului".

La momentul liturgic rânduit, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a hirotonit întru diacon pe tânărul teolog Bogdan Coşeri.

Cuvântul de învăţătură a fost pus sub titlul ,,*Credinţa vie*" (în baza citirilor scripturistice ale zilei: I Cor. 4; Matei 17) şi în legătura diferitelor forme de manifestare, arătând că aceasta este întărită de harul divin şi dovedită prin fapte bune. Credinţa moartă este cea nemărturisitoare a lucrării creştine. Vremea postului şi rugăciunii, cum este cea a pregătirii praznicului Adormirii Maicii Domnului, indică adevăratele virtuţi cu care se mărturiseşte deplina credinţă prin învăţătură şi trăire religioasă, a subliniat Înaltpreasfinţia Sa.

La sfârşitul Sfintei Liturghii preotul paroh Mihai Bulea a primit distincţia de iconom, după care a făcut o scurtă dare de seamă a despre realizările sale din cei peste 16 ani de slujire în această parohie.

La ceas de seară, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, a săvârşit slujba Vecerniei în cea de-a doua biserică păstorită de părintele Mihai Bulea, în Filia Bodeşti. Cu acest prilej, Ierarhul a sfinţit lucrările de renovare ce au fost executate la biserica din lemn, cu hramul ,,Pogorârea Sfântului Duh", monument istoric ce datează din 1821, având şi o pictură pe pânză maruflată pe lemn din 1831, executată de pictorul Ioan Demetrovici din Timişoara, care a pictat în perioada respectivă mai multe biserici din zona Hălmagiului.

În cuvântul de învăţătură cu titlul ,,*Facerea lumii după psalmul Vecerniei*", tot în contextul citirilor zilei şi în legătură cu hramurile bisericilor cercetate, Chiriarhul a accentuat unitatea Bisericii oglindită în misiunea parohiilor şi mănăstirilor într-un an omagial ca cel curent, subliniind lucrarea pentru întărirea credinţei împotriva superstiţiilor şi pentru întreţinerea unui dialog între ştiinţă şi religie, de asemenea, cultivând tradiţia poporului nostru, a culturii şi spiritualităţii sale, spre propăşirea întregii obşti.

În acest itinerar, Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop Timotei a efectuat vizite pastorale şi la biserica voievodală din Hălmagiu, la biserica de lemn cu hramul ,,Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil", monument istoric, din Cristeşti, şi la biserica cu hramul ,,Înălţarea Domnului" din Brusturi.

Hramul de vară al capelei Facultăţii de Teologie din Arad

În ziua de 13 august a fiecărui an, calendarul bisericesc face pomenirea mutării moaştelor Cuv. Maxim Mărturisitorul († 662). Pentru capela Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din cadrul Universităţii „Aurel Vlaicu" din Arad, această zi a fost prilej de sărbătorire a hramului de vară.

Deschiderea manifestărilor liturgic-duhovniceşti a început cu slujba Vecerniei, împreunată cu Litia, la care a participat şi Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop dr. Timotei Seviciu, înconjurat de un sobor de ieromonahi şi preoţi, profesori, studenţi şi absolvenţi ai şcolii teologice arădene. În cuvântul de învăţătură, ÎPS Sa a reliefat câteva aspecte privitoare la relaţia dintre Maica Domnului şi învăţătura despre cele două voinţe şi lucrări ale Mântuitorului Iisus Hristos, prin prisma clarificărilor teologice aduse de către Cuv. Maxim Mărturisitorul, pornind de la textul troparului închinat acestui mare părinte al Bisericii. Privegherea a continuat cu slujba Utreniei.

În ziua prăznuirii hramului a fost oficiată Sfânta Liturghie, unde au fost pomeniţi ctitorii acestui locaş de cult, fiind binecuvântate prinoasele aduse de către credincioşii prezenţi în număr mare. În cuvântul de învăţătură, Pr. Ştefan Negreanu a evocat figura patronului spiritual al capelei, îndemnând pe credincioşi la păzirea tezaurului de credinţă al Bisericii, pentru care Cuv. Maxim a suferit mare prigoană, printr-o mărturisire a vieţii cât mai dreaptă. După încheierea sfintelor slujbe a fost oferită o agapă de bucurie pentru acest praznic luminat.

Praznicul Adormirii Maicii Domnului la Mănăstirea Hodoş-Bodrog

Slujba de Priveghere

Încă din ajunul praznicului, mii de credincioşi din tot cuprinsul Banatului şi a Câmpiei arădene, şi-au îndreptat paşii spre străvechea Mănăstire Hodoş-Bodrog, pentru a se ruga la icoana Făcătoare de minuni a Maicii Domnului cu Pruncul, continuând o tradiţie sacră a înaintaşilor lor. Aici, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, potrivit obiceiului îndătinat, a fost întâmpinat de obştea monahală, în frunte cu Preacuviosul Protos. Grigorie Timiş, stareţul mănăstirii şi de sutele de pelerini. La paraclisul de vară, înconjurat de soborul de slujitori, Chiriarhul a oficiat slujba de Priveghere.

În cadrul cuvântului de învăţătură cu titlul ,,*Maica Domnului şi Sfânta Cruce*" Chiriarhul, în temeiul citirilor biblice din slujba de priveghere, a prezentat învăţătura despre Maica Domnului şi Sfânta Cruce în tradiţia mănăstirii, motivând liturgic şi doctrinar practica străveche a Drumului Crucii, care se săvârşeşte în ajunul praznicului Adormirii Maicii Domnului la Mănăstirea Hodoş-Bodrog.

Procesiunea ,,Drumul Crucii"

După aceasta, miile de credincioşi au pornit la Procesiunea ,,Drumul Crucii', care se face de decenii întregi, din evlavia credincioşilor care veneau la Sfânta Mănăstire în aceste zile de hram şi care doreau să-şi intensifice osteneala şi jertfa lor închinată Maicii Domnului, an de an. Pe ,,Drumul Crucii" au rostit bogate cuvinte de învăţătură şi zidire sufletească părintele Teofan Mada, vicar-administrativ şi părintele Iustin Popovici, consilier cultural la Centrul Eparhial, vieţuitori ai acestei mănăstiri şi părintele Flavius Petcuţ, protopop al Aradului. Slujbele sfinte s-au desfăşurat pe tot parcursul nopţii, săvârşindu-se slujba Prohodului Maicii Domnului, Taina Sfântului Maslu, Sfinţirea Apei, Sfânta Liturghie, acatiste şi alte rugăciuni închinate Maicii Domnului.

În noapte, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a participat la slujba Prohodului Maicii Domnului la Catedrala arhiepiscopală din Arad. Cu acest prilej, Înaltpreasfinţia Sa a rostit cuvântul de învăţătură cu titlul ,,Prohodul Domnului şi Prohodul Maicii Domnului", prezentând legătura dintre ele sub aspectul formei şi al fondului, înrădăcinate în cultul Bisericii, cu precădere pentru aducerea de mult folos duhovnicesc credincioşilor.

Sfânta Liturghie Arhierească

În ziua praznicului, Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop Timotei a oficiat Sfânta Liturghie Arhierească la Mănăstirea Hodoş-Bodrog înconjurat de un ales sobor ieromonahi şi preoţi de la parohiile învecinate.

Cuvântul de învăţătură a fost pus sub titlul ,,*Cuvinte sfinte*", adică din citirile scripturistice (Filip. 2; Luca 10-11) şi imnografia slujbelor praznicului, tălmăcite spre înţelegerea de către credincioşi a învăţăturii despre Maica Domnului, în legătură cu viaţa ei şi mijlocirea cea de-a pururea pentru Biserica din care aceştia fac parte. Dacă, potrivit Tradiţiei, simbolizarea Bisericii este ca şi o corabie a mântuirii, cei ce călătoresc cu ea, află în Maica Domnului, ajutătoarea spre înfruntarea valurilor de încercări ale mării vieţii. Popasurile la sfintele locaşuri închinate ei, garantează atingerea scopului urmărit, al desăvârşirii.

Numeroşi credincioşi s-au spovedit şi împărtăşit cu Trupul şi Sângele lui Hristos.

Părintele stareţ protos. Grigorie Timiş a mulţumit chiriahului pentru toată purtarea de grijă care o arată faţă de obştea sfintei mănăstiri şi pentru faptul că în fiecare an poposeşte în mijlocul obştii şi a pelerinilor veniţi în număr atât de mare la acest praznic.

După Sfânta Liturghie toţi credincioşii au participat la o agapă oferită în trapeza mănăstirii.

Popas duhovnicesc în Parohia Firiteaz

Adormirea Maicii Domnului a fost prăznuită în toate bisericile şi mănăstirile din cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului într-o atmosferă de intensă spiritualitate, multe dintre locaşurile de cult din cuprinsul eparhiei purtând hramul praznicului.

În după masa zilei de praznic a Adormirii Maicii Domnului, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a efectuat o vizită chiriarhală în Parohia Firiteaz, Protopopiatul Arad, dând răspuns invitaţiei noului preot paroh Sergiu-Vlad Sandu şi continuând o tradiţie de ani de zile. Cu acest prilej, Înaltpreasfinţia Sa a săvârşit slujba Vecerniei şi înconjorul bisericii, în fruntea unui sobor de preoţi de la parohiile învecinate.

La momentul rânduit, Chiriarhul a rostit un cuvânt de învăţătură ,,*Preacinstirea Maicii Domnului în istoria Bisericii şi a ţării*", pentru ocrotirea din partea ei spre multă întărire în bine, adăugând şi contribuţia sfinţilor brâncoveni la aceasta.

Părintele paroh Sergiu-Vlad Sandu a mulţumit Chiriarhului pentru popasul duhovnicesc în mijlocul credincioşilor pe care-i păstoreşte, oferindu-i Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, un frumos buchet de flori.

Prin acest itinerar efectuat în aceste zile de sărbătoare, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, a reuşit să arate legătura strânsă care există între mănăstire şi parohie, mai de cu seamă în acest an omagial dedicat misiunii acestora.

Vizită arhierească în Parohia Caporal Alexa

În Duminica a 11-a după Rusalii, Înaltpreasfinţitul Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, a efectuat o vizită pastorală în Parohia Caporal Alexa, Protopopiatul Arad, la invitaţia preotului paroh Liviu Pamfiloiu, pentru a binecuvânta şi sfinţi lucrările la biserică (balconul pentru cor), casa parohială (lucrările exterioare) şi la vechea şcoală, proprietatea parohiei unde s-au făcut reparaţii capitale, creându-se o frumoasă sală de evenimente bisericeşti dotată cu cele necesare (mese, scaune, veselă).

Continuare în pagina 6

Actualitate eparhială – august 2015

Urmare din pagina 5

Sala nou creată poartă numele marelui academician şi om de cultură, Ştefan Augustin Doinaş, fiu al satului, el însuşi fost elev şi cadru didactic la vechea şcoală.

La sosire Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop a fost întâmpinat de către un ales sobor de preoţi şi diaconi, de enoriaşi şi de copiii care au oferit Ierarhului arădean buchete de flori.

Cu acest prilej, Înaltpreasfinţia Sa a săvârşit Sfânta Liturghie în biserica cu hramul ,,Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil", înconjurat de soborul de preoţi şi diaconi.

În cuvântul de învăţătură sub titlul ,,*Drept şi datorie*", tâlcuind citirile biblice ale duminicii (I Cor. 9; Matei 18), în raportul de echilibru în purtarea fiecărui om, îndeosebi a creştinului pentru asigurarea colaborării dorite în societate. Pilda datornicului nemilostiv priveşte planul material, oferind însă concluzia pe cel spiritual, ilustrat de cererea iertării greşelilor din Rugăciunea Domnească, şi anume, legată de aplecarea spre iertare a fiecărui om. E de pus în lumină solidaritatea umană mai ales în acest an omagial dedicat misiunii parohiei şi mănăstirii, şi în duminica a 11-a după Rusalii, iar potrivit îndrumării Sfântului Sinod, închinată migranţilor şi mai ales cuprinzând şi pomenirea Sfinţilor brâncoveni, care sunt pilde de simţământ religios şi patriotic. Prin acest cuvânt, Chiriarhul a făcut introducere pentru Mesajul Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, adresat cu prilejul Duminicii migranţilor români, citit integral în această duminică.

La sfârşitul Sfintei Liturghii, preotul paroh a mulţumit ierarhului pentru părinteasca purtare de grijă pe care o arată faţă de enoriaşii parohiei, soborului de preoţi pentru împreuna-slujire, oficialităţilor pentru sprijinul financiar acordat mereu, tuturor celor prezenţi.

În după amiaza zilei, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a vizitat biserica nouă din Parohia Sântana II, dând preotului paroh Ioan Crainic îndrumările necesare în vederea tărnosirii locaşului de cult.

Liturghie arhierească în biserica cu hramul ,,Sfinţii Martiri Brâncoveni", din Parohia Arad-Subcetate

În Duminica a 12-a după Rusalii (Tânărul bogat), credincioşii parohiei Arad-Subcetate din municipiul Arad, au avut bucuria de a-l avea oaspete pe Înaltpreasfinţitul Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului.

Înaltpreasfinţia Sa a fost întâmpinat cu multă căldură de către preotul paroh Radomir Stoica.

Înaltpreasfinţia Sa a săvârşit Sfânta Liturghie în biserica de lemn pusă sub ocrotirea Sfinţilor Martiri Brâncoveni, singura din eparhie cu acest hram, în mijlocul a numeroşi credincioşi apropiaţi ai acestei biserici, care s-au adunat cu mic cu mare şi cu multă bucurie pentru a participa la Sfânta Liturghie.

În cuvântul de învăţătură cu titlul ,,*Bogăţia tinereţii*", bazat pe citirile scripturistice ale duminicii (I Cor. 15; Matei 19) precum şi pe cuvântul despre bogăţie şi mântuire din Cazanie, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a subliniat faptul că bogăţia în sine nu este bună sau rea, ci felul ei de folosire arată modul în care se năzuieşte spre cea adevărată, chiar dacă nu este şi puterea dobândirii ei. Aceasta din urmă, însă, poate fi întărită prin harul dumnezeiesc cu care voinţa omenească trebuie să conlucreze. Tinereţea însemnează pentru fiecare om înzestrarea cu o seamă de însuşiri ce trebuie cultivate ca reprezentând adevărata bogăţie, nu doar materială ci şi spirituală şi care trebuie sporită la scara desăvârşirii. Sfinţii Brâncoveni, ocrotitorii acestei biserici, reflectă îmbogăţirea în Dumnezeu, cum arată şi alte pericope evanghelice, cu folos pentru credincioşi în cadrul obştii bisericeşti şi a ţării, a încheiat Înaltpreasfinţia Sa.

Răspunsurile liturgice au fost date de către toţi credincioşii, prin cântarea în comun. La momentul împărtăşirii s-au cuminecat cu Sfintele Taine numeroşi credincioşi şi copilaşi.

Mulţumind în numele tuturor credincioşilor pentru părinteasca vizită, părintele paroh a asigurat pe Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop Timotei de fiască ascultare, aşteptându- l cu mult drag ori de câte ori va putea să fie în mijlocul credincioşilor de aici.

Slujire arhierească la Praznicul Tăierii capului Sfântului Ioan Botezătorul

La praznicul Tăierii capului Sfântului Ioan Botezătorul, care încheie şirul marilor sărbători ale anului bisericesc şi este rânduit cu zi de post, Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop Timotei a săvârşit Sfânta Liturghie arhierească la Catedrala Veche din Arad, în fruntea soborului de preoţi şi diaconi ai parohiei.

În cuvântul de învăţătură cu titlul ,,*Pomenirea dreptului cu laude*", temeluit pe textul pericopelor Apostolului şi Evangheliei zilei (Faptele Apostolilor 13, Marcu 6) şi a imnografiei bisericeşti, în mod deosebit troparul, Chiriarhul a prezentat personalitatea Sfântului Ioan Botezătorul, cu precădere aspectele principale ale activităţii ca înaintemergător al Mântuitorului şi îndreptător al vieţii morale din societatea vremii, totodată, mărturisitor al mesianităţii Mântuitorului, pentru care s-a bucurat de o cinstire deosebită din partea Bisericii. Între altele, Înaltpreasfinţia Sa a menţionat zilele de pomenire consacrate şi istoria lor.

Tăierea capului Sfântului Ioan Botezătorul este o sărbătoare cu semnificaţie eshatologică, precum este şi Schimbarea la Faţă a Domnului şi Adormirea Maicii Domnului. Prin Schimbarea la Faţă ni se descoperă chipul pe care îl va avea omul unit cu Hristos – chip de slavă, prin Adormirea Maicii Domnului se arată că cea care L-a purtat pe Hristos se mută de la stricăciune la nestricăciune, în vreme ce prin această sărbătoare ni se revelează că toţi cei care nu au fost străini de pocainţa vestită de Sfântul Ioan Botezătorul vor ajunge în rai.

Din acest motiv, Sfinţii Părinti au rânduit ca cele trei sărbători să fie prăznuite în luna august, ultima lună din anul bisericesc, ca semn că acest chip al lumii va trece, că cer nou şi pământ nou vor fi (Apoc. 21)

În cadrul Sfintei Liturghii, tânărul teolog Radu Sas-Barbălată a fost hirotonit întru diacon.

Părintele paroh Traian Micoroi a mulţumit Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei pentru prezenţa în mijlocul credincioşilor de la Parohia Arad-Centru şi pentru toată purtarea de grijă pe care o arată faţă de această parohie.

Popas duhovnicesc la Mănăstirea Arad-Gai

În Duminica a 13-a după Rusalii, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a efectuat o vizită canonică la Sfânta Mănăstire Arad- Gai. La sosire Înaltpreasfinţia Sa a fost întâmpinat de obştea maicilor în frunte cu maica stareţă stavrofora Magdalena Borteş. În noua biserică, purtând hramurile ,,Acoperământul, Veşmântul şi Brâul Maicii Domnului", Chiriarhul a slujit Sfânta Liturghie arhierească în prezenţa soborului maicilor şi a mulţimii credincioşilor din municipiul Arad şi împrejurimi, care vin în mod frecvent să se închine în acest loc de trăire duhovnicească deosebită.

În cuvântul de învăţătură pus sub titlul ,,*Via Domnului*" (în baza citirilor scripturistice ale duminicii: I Cor. 16; Matei 21), Chiriarhul a arătat că aceasta este Biserica lui Dumnezeu, înţelegând pe preoţi şi credincioşi, a căror datorie este lucrarea binelui pentru folosul general. Nelucrarea sau refuzarea rodniciei pentru Împărăţia lui Dumnezeu este condamnabilă. Anticipându-se sărbătorirea hramului bisericii noi a mănăstirii, adică ,,Aşezarea în raclă a cinstitului brâu al Maicii Domnului", Chiriarhul a vorbit şi despre legătura cu însemnătatea duminicii (Pilda lucrătorilor celor răi), în sensul că această sfântă relicvă ocroteşte Biserica aşa cum via din Sfânta Evanghelie a avut ,,împrejmuire de ocrotire şi turn de pază"(cf. Matei 21, 33).

Mănăstirea ,,Sfântul Simeon Stâlpnicul" situată în cartierului arădean Arad- Gai este des vizitată de către Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop Timotei al Aradului, această vatră monahală fiind odinioară şi reşedinţă de vară a ierarhilor străvechii eparhii arădene.

ACTIVITĂŢI EDUCAŢIONALE ŞI SOCIALE

Instalarea noului stareţ la străvechea Mănăstire Hodoş-Bodrog

De sărbătoarea Schimbării la Faţă a Mântuitorului Hristos, 6 august 2015, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârşit slujba Sfintei Liturghii, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi, la străvechea Mănăstire Hodoş-Bodrog.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei l-a instalat pe noul stareţ al mănăstirii, părintele protosinghel Grigorie Timiş, în prezenţa întregii obşti şi a unui număr însemnat de pelerini. Părintele Grigorie Timiş şi-a propus ca în noua ascultare să intensifice viaţa duhovnicească a mănăstirii şi să îndrume obştea pe calea mântuirii, continuând bogata activitate începută de părintele arhim. Nestor Iovan, fost stareţ al mănăstirii. Părintele protosinghel Grigorie Timiş s-a născut în data de 23 noiembrie 1961, în oraşul Borşa, jud. Maramureş. În anul 1993 a intrat în obştea Mănăstirii Hodoş-Bodrog, iar din 2007 a fost transferat la Schitul de maici ,,Cuvioasa Parascheva" din satul Bodrogul Vechi, unde a dat dovadă de părinte înţelept şi bun gospodar, prin bogata activitate administrativă desfăşurată la acest aşezământ monahal.

Noul stareţ, părintele protos. Grigorie Timiş a făgăduit că se va strădui să continue bogata activitate începută de părintele arhim. Nestor Iovan, în urmă cu mai bine de 24 de ani, încredinţându-se ocrotirii Maicii Domnului şi în ascultarea şi dragostea părinţilor mănăstirii.

Părintele arhim. Nestor Iovan, fost stareţ al mănăstirii din anul 1991, a decis să se retragă din funcţia de conducere a mănăstirii din motive binecuvântate. Activitatea desfăşurată de părintele Nestor Iovan este una foarte vastă. În cei peste 24 de ani de stăreţie s-a preocupat să intensifice viaţa duhovnicească a mănăstirii, precum şi opera de binefacere, filantropică, având o permanentă grijă faţă de credincioşii care participă la slujbe, mai ales la duminici şi sărbători; dar şi în plan gospodăresc, după cum poate constata orice pelerin care trece pragul sfintei mănăstiri.

Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a mulţumit părintelui arhim. Nestor Iovan pentru toată munca depusă, atât în plan duhovnicesc cât şi gospodăresc, arătând legătura de suflet pe care au avut-o pentru bunul mers al treburilor administrative din mănăstire şi a prezentat obştii monahale şi credincioşilor prezenţi pe noul stareţ.

După aceasta, părinţii Mănăstirii Hodoş-Bodrog au făcut metanie şi au luat binecuvântare de la noul stareţ, conform rânduielii.

La finalul slujbei, precuviosul părinte stareţ protos. Grigorie Timiş a mulţumit Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei şi tuturor clericilor şi credincioşilor pentru participare la acest eveniment deosebit din viaţa mănăstirii.

Taina Sfântului Maslu în Penitenciar

Joi, 6 august 2015 cu prilejul Sărbătorii Schimbării la Faţă a Domnului, la Penitenciarul Arad s-a oficiat cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei Arhiepiscop al Aradului, Taina Sfântului Maslu pentru toţi cei prezenţi, reprezentanţi din partea conducerii instituţiei şi deţinuţii bolnavi şi suferinzi. Soborul l-a avut în frunte pe P.C. Pr. Gabriel Cosmin Mariş, consilier social al Arhiepiscopiei Aradului care, la sfârşitul slujbei le-a vorbit celor prezenţi despre importanţa sărbătorii: „urcarea Muntelui Tabor a adus celor care l-au urmat pe Mântuitorul, bucuria vederii slavei Sale. Tot aşa şi noi, cei care îl urmăm pe Mântuitorul urcând mereu în cele duhovnicesti, ne vom bucura de prezenţa şi ajutorul lui Dumnezeu în viaţa noastră".

După terminarea sfintei slujbe, preoţii misionari care au oficiat Taina Sfântului Maslu, au dezbătut probleme specifice, pastoral-misionare şi administrativ-gospodăreşti întâmpinate în desfăşurarea activităţii, cu ocazia întâlnirii Cercului Misionar al preoţilor de caritate.

Instalarea noului preot în Parohia Lipova Băi

Duminică, 09 august 2015 , credincioşii Parohiei Lipova Băi şi-au primit noul păstor, pe părintele Balint Cosmin. Ziua a început cu Sfânta Liturghie oficiată în biserica ,,Sf. Imp. Constantin şi Elena" din Lipova Băi, de către un sobor de preoţi în frunte cu P. On. Părinte Protopop Ioan Jidoi, Protopopul Lipovei.

După Sfânta Liturghie, a urmat instalarea preotului paroh nu înainte ca Înaltpreacuviosul Părinte Teodor Vid, consilier administrativ-bisericesc, delegatul ÎPS Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, prezent la acest moment al instalării, să rostească câteva cuvinte despre bogata activitate a preotului Dehelean Gheorghe, fost preot paroh aici, pomenind şi de ctitorul acestei Sf. Biserici, Dl Miloş Constantin împreună cu familia sa.

Apoi P. On. Părinte Protopop Ioan Jidoi a instalat noul preot paroh înmânându-i Evanghelia, ca semn al vestirii cuvântului lui Dumnezeu, crucea, ca semn al biruinţei asupra celui potrivnic, precum şi cheile bisericii.

După instalare noul preot paroh, plecând de la un citat al Sf. Ioan Gură de Aur legat de marea taină şi responsabilitate a Preoţiei, a adus smerite mulţumiri tuturor acelora care au ales să fie prezenţi la acest eveniment important din viaţa Sfinţiei sale, nu înainte de a-i mulţumi lui Dumnezeu pentru darurile revărsate neîncetat asupra sa, şi IPS Dr.Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, dimpreună cu Venerabilul Consiliu Eparhial.

Un dar din suflet pentru copiii din Bocsig

Cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, marţi, 18 august 2015, Parohia Ortodoxă Română Bocsig, prin preotul paroh Bogdan Oneţ, a organizat un pelerinaj gratuit cu caracter social şi misionar pentru 17 elevi din Bocsig, care provin şi din familii cu resurse financiare reduse, dar care în mod frecvent alături de alţi tineri iau parte la activităţile din cadrul proiectului „Un licăr de credinţă" desfăşurat de Parohie în parteneriat cu Şcoala Gimnazială "Vasile Pop" din Bocsig începând cu anul 2013.

Copiii din Bocsig au vizitat mănăstiri, biserici şi obiective turistice reprezentative din judeţele Timiş şi Arad, precum: Mănăstirea Partoş, Castelul de la Banlok, Mănăstirea Şag-Timişeni, Catedrala Mitropolitană din Timişoara, Grădina Zoologică din Timişoara, Muzeul Satului Bănăţean din Timişoara, Mănăstirea Hodoş-Bodrog (cea mai veche Mănăstire din România) şi Monumentul eroilor de la Păuliş.

Continuare în pagina 7

Actualitate eparhială – august 2015

Urmare din pagina 6

Tinerii din Firiteaz – în pelerinaj la mănăstiri

Luna August a anului 2015 va reprezenta pentru 8 dintre cei mai apropiaţi tineri faţă de biserica din parohia Firiteaz, Protopopiatul Arad, o binecuvântare şi o perioadă încărcată de emoţie şi bucurie. După ce şi-au sărbătorit hramul, la praznicul Adormirii Maicii Domnului, tinerii sârguincioşi şi extrem de ataşaţi de biserică şi activităţile ei, au primit de la părintele lor duhovnicesc Sergiu-Vlad Sandu în dar, un pelerinaj la mănăstirile din judeţele Maramureş, Cluj, Alba şi Timiş. Pelerinajul s-a desfăşurat pe parcursul a trei zile, tinerii fiind cazaţi în cele două nopţi la mănăstirile Bârsana şi Râmeţ.

Zilele Aradului, 17-30 august 2015

În această perioadă, începând din 17 până în 30 august, în oraşul de pe Mureş se desfăşoară o nouă ediţie a Zilelor Aradului. Cu acest prilej, au loc o serie de evenimente culturale şi artistice, precum expoziţii, concerte, ateliere de creaţie şi de teatru, spectacole folclorice şi proiecţii de film, participarea publicului la întreg programul fiind gratuită.

Deschiderea ediţiei din acest an a reunit numeroase personalităţi şi oficialităţi locale şi judeţene, reprezentanţi ai mai multor instituţii, precum şi un număr mare de arădeni. Între aceştia a fost prezent şi Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului. Înaltpreasfinţia Sa a luat parte la mai multe manifestări ştiinţifice organizate cu acest prilej, alături de preoţii din municipiu şi de ceilalţi reprezentanţi ai cultelor locale din municipiu, precum Conferinţa naţională de comunicări ştiinţifice „Arad – economie şi societate", şi la vernisarea expoziţiei „Evoluţia istorică a Aradului în hărţi şi fotografii", găzduite de Primăria Municipiului Arad. În alocuţiunea rostită în deschiderea acestor manifestări culturale, Chiriarhul Aradului a făcut referire la tematică, precum şi la volumul „Arad – economie şi societate (1945-1989)", ca şi la vernisarea expoziţiei amintite, subliniind contribuţia bisericească la dezvoltarea cetăţii, cu exemplificările cele mai evidente în această privinţă, între care, sfintele locaşuri; de asemenea, cu climatul de bună înţelegere între cetăţeni, consolidat cu cel ecumenic. Ierarhul a mai amintit şi meritul remarcat în titlul referatelor, de a prezenta diferitele aspecte bisericeşti ale tematicii generale. Alături de Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop dr. Timotei Seviciu au mai rostit alocuţiuni ing. Gheorghe Falcă, primarul Municipiului Arad, ing. Adrian Ţolea, preşedintele ad-interim al Consiliului Judeţean Arad, drd. Dana Pădurean Andreica, directorul Centrului Municipal de Cultură Arad, prof. univ. dr. Corneliu Pădurean, preşedintele Asociaţiei „Ştefan Cicio Pop".

Tineri arădeni, pelerini prin Banat

Cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei Arhiepiscop al Aradului, Parohia Ortodoxă Aradul Nou în colaborare cu Asociaţia Filantropia Arad, a organizat un pelerinaj pentru copii, în ultima săptămână a anului bisericesc.

Pelerinajul s-a desfăşurat pe perioada a două zile şi s-a efectuat prin Agenţia de Pelerinaje a Patriarhiei Române – Basilica Travel Arad la câte una dintre mănăstirile fiecărei eparhii din cadrul Mitropoliei Banatului, prima fiind Mănăstirea Hodoş Bodrog, urmând Mănăstirea Timişeni, Mănăstirea Nera şi Catedrala Ortodoxă Mitropolitană din Timişoara. De asemenea, s-au vizitat şi obiectivele din zona turistică – Cheile Nerei, nemaivăzute de copii până acum.

Activitatea s-a desfăşurat în contextul Anului Omagial 2015 – „Anul Misiunii Parohiei şi Mănăstirii în Patriarhia Română" având ca scop afirmarea lucrării duhovniceşti săvârşite de mănăstiri, în acord cu parohiile, pentru întărirea şi sporirea credinţei în Dumnezeu în rândul tinerilor. Cei 25 de participanţi la acest pelerinaj au fost copiii din corul mic al parohiei şi câţiva copii beneficiari ai serviciilor sociale oferite de Centrul de zi „Naşterea Maicii Domnului" al Asociaţiei Filantropia Arad.

Întrunirea membrilor Oastei Domnului la Catedrala Veche din Arad

Există o tradiţie îndătinată de ani, ca în luna august, la Catedrala Veche din municipiul Arad să se întrunească fraţii şi surorile din cadrul Oastei Domnului în Adunarea anuală pe ţară.

Astfel, şi în acest an, duminică, 30 august, fraţii ostaşi au participat aici la Utrenie şi la Sfânta Liturghie, săvârşite de către preoţii slujitori ai Parohiei Arad-Centru în frunte cu Preacuviosul Părinte dr. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului şi delegat al Înaltpreasfinţitului Părinte dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului. Din sobor a făcut parte şi părintele Iosif Toma, membru al Sfatului Frăţesc de la Sibiu.

După amiază, cu începere de la ora 14, s-a desfăşurat obişnuitul program de cântări, rugăciuni şi cuvântări, care au durat până la începerea Vecerniei, săvârşită de către Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, înconjurat de soborul de preoţi membri ai Oastei Domnului.

Cu acest prilej, Înaltpreasfinţia Sa a rostit un cuvânt de învăţătură, în contextul duminicii a 13-a după Rusalii (Pilda lucrătorilor celor răi), arătând datoria obştii creştine şi a fiecărui credincios în parte, de a lucra în unitate bisericească potrivit îndemnului apostolului zilei (I Cor. 16, 13-24), având conştiinţa conlucrării cu harul dumnezeiesc şi aceia a venirii Domnului spre a cere socoteală roadelor datorate. De asemenea, Chiriarhul a evidenţiat însemnătatea pe care Oastea Domnului o are în activitatea pastoral-misionară, de a sprijini strădania Bisericii, mai de cu seamă în anul omagial pe care-l străbatem, dedicat misiunii parohiei şi mănăstirii astăzi.

CERCURI PASTORAL-MISIONARE

În luna August au avut loc cercuri pastoral-misionare în următoarele parohii arădene: **Parohia Ţoheşti, Protopopiatul Sebiş** -în prima duminică din postul Adormirii Maicii Domnului, Cercul preoţesc Hălmagiu, s-a întrunit în filia Ţoheşti sub conducerea părintelui Vand Ioan, preot în Parohia Luncşoara. Cu acest prilej s-a oficiat Taina Sfântului Maslu iar tema programată pentru această întrunire a fost: ,,Păstori de suflet ce au apărat credinţa strămoşească în vremuri de răstrişte în Arhiepiscopia Aradului (nume de episcopi, preoţi, monahi). Biserici construite în Ţinutul Hălmagiului în perioada comunistă (Vidra, Lazuri, Rostoci, Mermeşti)"; **Parohia Crocna** –duminică, 9 august, preoţii din cadrul Cercului Pastoral-misionar Nr.3 Gurahonţ, coordonat de către preotul Moţ Crăciun-Dorel, s-au întrunit, în parohia Crocna, protopopiatul Sebiş.În cadrul acestei întâlniri s-a săvârşit Sfânta Taină a Maslului, la care au participat credincioşii din parohia Crocna şi parohiile învecinate. Preotul Petcuţ Tuţu de la parohia Secaş a susţinut următoarele teme: 1.Rolul misionar-pastoral al parohiei ortodoxe în propovăduirea şi păstrarea unităţii de credinţă. 2.Apostolatul misionar al credincioşilor în parohie. 3.Cum înţelegem şi ce este mişcarea ecumenică.

În finalul întâlnirii, preotul paroh Moanea Ştefan a mulţumit tuturor pentru participare.Ziua s-a încheiat cu o agapă fraţească. **Parohia Fiscut** - a găzduit duminică, 9 august 2015, întrunirea preoţilor din Cercul Pastoral-Misionar nr. 5 Vinga, coordonat de P.C. Preot Horia Ştefan de la Parohia Secusigiu. Întrunirea a debutat la ora 16:30 în biserica parohială cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe", prin oficierea Tainei Sfântului Maslu, săvârşită de preoţii prezenţi în frunte cu Protos. Dr. Iustin Popovici, Consilier cultural la Centrul Eparhial şi delegat al Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Timotei. După terminarea slujbei, P.C. părinte Valentin Goronea de la Parohia Hunedoara Timişană a prezentat referatul cu titlul „Parohia – moştenirea valorilor sfinte primite de la înaintaşi". La finalul referatului, Preacuviosul Părinte Iustin Popovici a apreciat cuvântul Părintelui Valentin Goronea. Părintele paroh a mulţumit Părintelui Consilier pentru prezenţa în mijlocul credincioşilor din Fiscut şi a Cercului pastoral-misionar nr. 5 Vinga, precum şi preoţilor şi credincioşilor prezenţi. **Parohia Şiclău -** a găzduit în prima duminică după praznicul Adormirii Maicii Domnului, 16 august 2015, întrunirea preoţilor din Cercul pastoral-misionar Chişineu-Criş. Întrunirea a debutat la ora 1800, în biserica parohială cu hramul „Schimbarea la Faţă", prin oficierea Tainei Sfântului Maslu, săvârşită de cei 14 preoţi prezenţi. Cuvântul de învăţătură la Taina Sfântului Maslu a fost rostit de părintele Faur Aurel de la parohia Grăniceri. În continuare, părintele paroh Radu Sava a susţinut referatele având ca teme: Parohia şi biserica parohială, centrul vieţii spirituale a comunităţii creştine ortodoxe; Împărtăşirea înfricoşată cu Hristos în viziunea Sf. Ioan Gură de Aur; Cultul martirilor în Biserică; arătând că Sfinţii Martiri Brâncoveni, prăznuiţi în această duminică, sunt un model de unitate şi jertfă pentru familiile creştine din toate timpurile. În Duminica a 11-a după Rusalii, în **Parohia Tălagiu** din Protopopiatul Sebiş, s-a întrunit Cercul pastoral-misionar Hălmagiu, sub conducerea părintelui Vand Ioan, prilej cu care s-a oficiat Taina Sfântului Maslu. Referatul întâlnirii (conform programului) cu tema ,,130 de ani de autocefalie a BOR , aprilie 1885 – 2015", a fost susţinut de către pr. Nicoară Bujor de la Parohia Vidra. De asemenea, s-au tratat şi temele: ,,Respectarea disciplinei în preoţie", şi ,, Practici neortodoxe în exercitarea cultului". După ce s-a insistat asupra temelor în dezbatere, prin luările de cuvânt ale preoţilor prezenţi, preotul paroh Groza Ştefan a mulţumit tuturor celor prezenţi şi a invitat preoţii şi cântăretii la o agapă frăţească. **Cerc misionar şi lansare de Monografie a satului în Parohia Căpruţa**, a avut loc în Duminica a 11-a după Rusalii, zi de pomenire şi a Sfinţilor Martiri brâncoveni, sub coordonarea preotului Jivănescu Vasile. Soborul care a săvârşit Taina Sf. Maslu, spre folosul credincioşilor, s-a bucurat de prezenţa părintelui Ioan Jidoi, protopop al LIpovei şi de împreuna slujire a Părintelui Profesor Dr. Constantin Rus – fiu al satului. Părintele Butar Paşcu de la Parohia Monoroştia a tratat următoarele teme: ,,Rolul Spiritualităţii monahale liturgice şi filocalice în lucrarea misionară a Mănăstirii azi, în interiorul Bisericii pentru Biserică şi societate; Importanţa catehezei parohiale". În cadrul aceluiaşi eveniment, Parohia Căpruţa, s-a bucurat de lansarea Monografiei Satului de care s-a îngrijit Prof. Dr. Ionela Filofteia Filipaş şi Ovidiu Ştefan Filipaş, fii ai satului, sprijiniţi de Consiliul Local şi Primăria Bârzava.În încheiere, părintele paroh Cosmin Sucigan a mulţumit slujitorilor şi oaspeţilor, cerând ca binecuvântarea Domnului să cuprindă toată suflarea. În data de 23 august 2015, **Parohia Rădeşti** din Protopopiatul Sebiş, a fost gazda Cercului Pastoral-misionar Nr.3 Gurahonţ, coordonat de către preotul Moţ Crăciun-Dorel. În cadrul acestei întruniri s-a săvârşit Sfânta Taină a Maslului la care au participat credincioşi din parohia Rădeşti şi parohiile învecinate. Preotul Boca Mihai de la parohia Honţişor a susţinut următoarele teme: 1.Întărirea duhovnicească prin parohie a omului într-o lume a desacralizării, globalizării şi migraţiei.2.Milostenia la Sf Ioan Gură de Aur.3.Datoria creştinului de a munci. Au urmat discuţii şi au fost aduse completări de către ceilalţi preoţi.La cercul pastoral au luat parte, profesorul de religie şi cântăreţii bisericeşti din parohiile învecinate. În finalul întâlnirii, preotul paroh Daşcău Ovidiu a mulţumit tuturor pentru participare. Duminică, 23 august 2015, Cercul Preoţesc nr. 2 Beliu, s-a întrunit în **Parohia Ciunteşti,** sub coordonarea Părintelui Ioan Huţiu de la parohia Beliu. Întâlnirea a debutat cu Taina Sfantului Maslu, săvârşită în sobor,după care a urmat prezentarea referatului cu titlul ,,Parohia-centru de întărire duhovnicească a omului confruntat cu o lume plasată sub semnul desacralizării, al globalizării şi al migraţiei", de către preotul Ioan Huţiu de la parohia Beliu. Preotul paroh Sorin Streulea a mulţumit tuturor pentru participare. În data de 27 august 2015, preoţii din cadrul Cercului Pastoral-misionar Nr.1, Sebiş, coordonat de către preotul Herbei Valentin, s-au întrunit la Biserica Ortodoxă cu hramul „Înălţarea Domnului" din **Parohia Igneşti**, protopopiatul Sebiş, săvârşind slujba Acatistului Mântuitorului Iisus Hristos. Părintele Ioan Iercoşan de la parohia Aldeşti,în referatul său, a prezentat aspecte legate de „Misiunea Bisericii ca prelungire a misiunii lui Hristos în lume", ca temă principală, şi „Sănătatea sufletului şi trupului la Sfântul Ioan Gură de Aur" ca tematică secundară. Momentul de slujire şi meditaţie a fost urmat de o agapă frăţească oferită de părintele Romică Confideratu, gazda întâlnirii duhovniceşti. Cercul pastoral-misionar Şiria, coordonat de părintele Iulian Botezatu, s-a întrunit duminică, 30 august 2015, în **Parohia Cuvin.** Aici s-a oficiat vecernia în sobor, după care preotul paroh Jula Petru, a dat citire referatului cu tema ,,Misionarismul monahal azi, între exigenţele nevoinţei personale şi bucuria vieţii de comuniune fraternă". **Parohia Mândruloc** din protopopiatul Arad, a găzduit duminică, 30 august 2015, întrunirea preoţilor din Cercul Preoţesc nr. 6 Vladimirescu, coordonat de P.C. Preot Berceanu-Negrean Petru de la Parohia Vladimirescu I. Întrunirea a debutat la ora 18:00, în capela funerară a cimitirului din localitate, prin oficierea slujbei Acatistului pentru cei adormiţi, săvârşită de preoţii prezenţi. După momentul de rugăciune, a urmat prezentarea referatului cu tema ,,Locul mănăstirii în mărturisirea credinţei, dezvoltarea artei şi culturii şi promovarea unităţii naţionale", de către Părintele Florea Gomboş, de la Parohia Livada. În finalul întrunirii, părintele paroh Flavius Ardelean a mulţumit preoţilor şi credincioşilor prezenţi.

(*mai multe detalii se află pe pagina WEB a Arhiepiscopiei Aradului: www.episcopiaaradului.ro*).

Itinerar chiriarhal al Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu, august 2015

Sâmbătă, 1 august - Slujeşte şi predică în Parohia Arad-Centru, Protopopiat Arad, la momentul rânduit hirotonește întru preot pe diaconul Trânc Marius pe seama Parohiei Susag-Protopopiatul Ineu, hirotonește întru diacon pe tânărul Ionel-Silviu Cristea.

Duminică, 2 august – Chiriarhul a fost prezent în mijlocul credincioşilor din localitatea Radna, din Protopopiatul Lipova, în biserica cu hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului", rostind la momentul cuvenit un cuvânt de învăţătură. Participă la la slujba de resfinţire a lucrărilor de renovare a corpului bazilicii Maria Radna cât şi a celor de la complexul monastic adiacent bisericii şi la Sfânta Liturghie Pontificală, la care au luat parte mii de pelerini, invitaţi şi personalităţi din ţară şi din Germania, Ungaria, Austria, Serbia şi Croaţia, precum şi înalte feţe bisericeşti, a fost condusă de Joachim Meisner, arhiepiscop emerit de Köln, alături de Înaltpreasfinţitul Părinte Ioan, mitropolitul Banatului şi Preasfinţia Sa Lukijan Pantelici, Episcopul ortodox sârb al Budapestei şi administratorul eparhiei Timişoarei.

Luni, 3 august – Prezidarea Permanenţei Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Marţi, 4 august – Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Miercuri, 5 august – Chiriarhul participă la slujba Vecerniei cu Litie la Catedrala Arhiepiscopală din Arad.

Joi, 6 august – Slujeşte şi predică slujba Sfintei Liturghii, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi, în altarul de vară al Mănăstirii Hodoş-Bodrog. În cadrul Sfintei Liturghii diaconul Ionel-Silviu Cristea a fost hirotonit întru preot pe seama bisericii cu hramul „Cuvioasa Parascheva" din Parohia Guravăii, Protopopiatul Sebiş. La momentul cuvenit părintele Macarie Deleu, viețuitor al mănăstirii şi noul hirotonit preotul Ionel-Silviu Cristea au fost hirotesiţi întru duhovnici. Tot în această zi, Chiriarhul l-a instalat pe noul Stareţ al mănăstirii, părintele protosinghel GRIGORIE Timiş, în prezenţa întregii obşti şi a unui număr însemnat de pelerini prezenţi la această însemnată sărbatoare.

Vineri, 7 august – Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Duminică, 9 august – Slujeşte şi predică în în Parohia Băneşti-Protopopiatul Sebiş. Săvârşeşte slujba de binecuvântare a lucrărilor de reparaţii interioare şi exterioare executate la biserica satului, precum şi a picturii murale interioare. Chiriarhul a oficiat Sfânta Liturghie, înconjurat de un sobor de preoţi, în biserica cu hramul „Naşterea Maicii Domnului". La momentul liturgic rânduit, hirotonește întru diacon pe tânărul teolog Bogdan Coşeri. La sfârşitul Sfintei Liturghii preotul paroh Mihai Bulea a primit distincţia de iconom. La ceas de seară, a săvârşit slujba Vecerniei în cea de-a doua biserică păstorită de părintele Mihai Bulea, în Filia Bodeşti. Cu acest prilej, Ierarhul a sfinţit lucrările de renovare ce au fost executate la biserica din lemn, cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh". În acest itinerar, Ierarhul a efectuat vizite pastorale şi la biserica voievodală din Hălmagiu, la biserica de lemn cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil", monument istoric, din Cristeşti, şi la biserica cu hramul „Înălţarea Domnului" din Brusturi.

Luni, 10 august – Prezidarea Permanenţei Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Miercuri, 12 august – Chiriarhul participă şi rostește cuvânt de învăţătură, la slujba Vecerniei împreunată cu Litia, înconjurat de un sobor de ieromonahi şi preoţi, profesori, studenţi şi absolvenţi ai şcolii teologice arădene, la deschiderea manifestărilor liturgic-duhovniceşti, la capela Facultăţii de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din cadrul Universităţii „Aurel Vlaicu" din Arad, cu prilejul sărbătoririi hramului de vară.

Joi, 13 august - Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Vineri, 14 august - Slujeşte şi predică la Slujba Privegherii la Mănăstirea Hodoş-Bodrog, la paraclisul de vară, înconjurat de soborul de slujitori ai sfintei Mănăstiri. Participă la Slujba Prohodului Maicii Domnului la Catedrala Arhiepiscopală din Arad.

Sâmbătă, 15 august – Slujeşte şi predică la Mănăstirea Hodoş-Bodrog, înconjurat de un ales sobor de ieromonahi şi preoţi de la parohiile învecinate, cu prilejul hramului. Chiriarhul în după amiaza aceleaşi zile, a efectuat o vizită pastorală în Parohia Firiteaz, Protopopiatul Arad, continuând o tradiţie de ani de zile. Cu acest prilej, a săvârşit slujba Vecerniei şi înconjorul bisericii, în fruntea unui sobor de preoţi de la parohiile învecinate, arătând prin acest itinerar, legătura strânsă care există între mănăstire şi parohie, mai de cu seamă în acest an omagial dedicat misiunii acestora.

Duminică, 16 august – Chiriarhul a efectuat o vizită pastorală în Parohia Caporal Alexa, Protopopiatul Arad, pentru a binecuvânta şi sfinţi lucrările la biserică, casa parohială şi la vechea şcoală, proprietatea parohiei unde s-au făcut reparaţii capitale. Oficiază Sfânta Liturghie şi rostește cuvânt de învăţătură, în biserica cu hramul „Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil", înconjurat de soborul de preoţi şi diaconi. În după amiaza zilei, Ierarhul a efectuat o vizită de lucru la biserica nouă din Parohia Sântana II, dând preotului paroh îndrumările necesare în vederea tâmosirii locaşului de cult. Participă la slujba Vecerniei la Catedrala Arhiepiscopală din Arad.

Luni, 17 august – Prezidarea Permanenţei Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Marţi, 18 august – Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Miercuri, 19 august – Prezidarea Permanenţei Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Joi, 20 august – Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Vineri, 21 august – Chiriarhul a fost present, cu rostirea unei alocuţiuni la deschiderea manifestărilor ştiinţifice şi culturale, organizate de Zilele Aradului alături de preoţii din municipiu şi de ceilalţi reprezentanţi ai cultelor locale, la Conferinţa naţională de comunicări ştiinţifice *„Arad – economie şi societate"* care a avut loc la Primăria Municipiului Arad, *în Sala „Ferdinand".* A participat la Vernisarea expoziţiei „Evoluţia istorică a Aradului în hărţi şi fotografii" – *prezentată de prof. Horia Truţă* (Sala „Ferdinand").

Sâmbătă, 22 august - Participă la şedinţa festivă a Consiliului Local Arad în cadrul căreia au fost acordate „Titluri de excelenţă" unor personalităţi care "s-au identificat cu idealurile oraşului în decursul anilor".

Duminică, 23 august – Chiriarhul slujeşte şi predică la Sfânta Liturghie în biserica de lemn pusă sub ocrotirea Sfinţilor Martiri Brâncoveni, în mijlocul credincioşilor parohiei Arad-Subcetate din municipiul Arad, aflaşi sub păstorirea preotului Paroh Radomir Stoica.

Luni, 24 august – Prezidarea Permanenţei Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Marţi, 25 august – Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Miercuri, 26 august – Prezidarea Permanenţei Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Joi, 27 august – Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Vineri, 28 august – Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Sâmbătă, 29 august – La praznicul „Tăierii capului Sfântului Proroc Ioan Botezătorul", Chiriarhul slujeşte şi predică la Sfânta Liturghie arhierească la Catedrala Veche din Arad, în fruntea soborului de preoţi şi diaconi ai parohiei. În cadrul Sfintei Liturghii, la momentul rânduit, tânărul teolog Radu Sas-Barbălată a fost hirotonit întru diacon.

Duminică, 30 august – Slujeşte şi predică la Mănăstirea „Sf. Simeon Stâlpnicul", Arad-Gai, cu prilejul unuia dintre hramuri, în prezenţa soborului maicilor şi a mulţimii credincioşilor din municipiul Arad şi împrejurimi. În după amiaza zilei slujeşte şi predică la Catedrala Veche din Arad, cu ocazia întrunirii anuale a Oastei Domnului, săvârşind slujba Vecerniei în Catedrala Veche, făcând în încheiere o aprofundare a tematicii predicii de la Sfânta Liturghie şi cu referire la spiritualitatea românească, evidenţiind însemnătatea pe care Oastea Domnului o are în activitatea pastoral-misionară, de a sprijini străduinia Bisericii, mai de cu seamă în anul omagial pe care-l străbatem, dedicat „misiunii parohiei şi mănăstirii astăzi".

Luni, 31 august – Program de audienţe. Rezolvarea problemelor curente.

Preot Silviu-Nicolae Faur
Secretar eparhial

Biserica Voievodală „Adormirea Maicii Domnului " Hălmagiu

Biserica voievodală din localitatea arădeană Hălmagiu, aparţine culturii medievale româneşti din Transilvania. Istoria zbuciumată a locului şi–a pus amprenta asupra acestui important monument, înscris din punct de vedere stilistic în categoria arhitecturii romanico-gotice din sec. XIII-XV, fiind construită probabil în jurul anului 1400.

Biserica Voievodală „Adormirea Maicii Domnului " Hălmagiu

Inscripţia murală aflată pe peretele estic al navei în partea de sud „cu mâna jupânului Moga şi a fratelui său au făcut din nou..." publicată de doamna Ecaterina Buculei, atestă implicarea voievodului Moga în istoria acestui monument sau probabil construirea sa.

S. Marki cunoştea la 1892, când a tipărit „Istoria judeţului Arad", existenţa la 1451 a voievodului Moga şi existenţa unui monument de artă bizantină la Hălmagiu pe acea vreme.

Într-adevăr prezenţa unui voievod implică o organizaţie administrativă, laică şi militară, în primul rând dar totodată şi o conducere centrală religioasă şi îl găsim pe cărturarul preot Simeon care putea avea titlul de vlădică. Reşedinţa căpeteniei spirituale trebuie să fi fost înzestrată cu o biserică mai pompoasă.

Existenţa unei biserici şi faptul ca si în vremea stăpânirii otomane s-a aflat biserică pe aceste meleaguri este atestată de un document înaintat în 1754 mitropolitului sârbesc de catre credincioşii ortodocşi din Halmagiu:" *„...Iară afla-se întru acest ţinut şi ai noştri locuitori nu puţină seamă de oameni bătrâni, cari şi la vremea năvălirii prădării Tătarilor şi biruinţei turceşti, precum această biserică a noastra au fost, mărturisesc, şi cum că de oamenii credinţei noastre ar fi rădicată de multă vreme, care nice se ţine minte şi cum totdeuna neschimbat supt a noastre mâni au fost, măcar cu multă nevoe şi cu mare cheltuială s'au tinut pâna acuma, ai noştri pravoslavnici Arhierei o au sfinţit, şi întru ale sale duhovniceşti deregătorii şi jurisdicţii, ca pre o întâia şi vlădicească biserică o au avut în districtul acesta; precum şi adevărat se poate arăta cum odinioară Turcilor care se află întru acea vreme în Ineu şi mai numit comendantului cel turcesc al cetăţii Ineului, care se numea Silgibasa ca să nu o surpe după al lor păgânesc obiciaiu, am dat patru sute de taleri turceşti, altădată rugându-ne să fim slobozi a o acoperi şi a înoi acoperemântul cel vechiu am dat şaptezeci de taleri iară turceşti, şaptesprezece berbeci şi patruzeci şi opt ocie de unt..."*

Prozelitismul catholic între români, mai ales în afară de graniţele Ardealului, întampină serioase dificultati din pricina privilegiilor acordate naţiunii ilirice. Despre o propaganda unionistă în ţinutul Hălmagiului, avem informaţii precise că s-a produs cu toată furia pe la 1747. Faptul este explicabil. Cu puţini ani înainte, la 1741, Zărandul-adică ceea ce a mai rămas din acel comitat - fusese anexat Ardealului. Prin aceasta Hălmagiul ajungând district de frontieră, el se afla într-o situaţie excepţională: din punct de vedere al administraţiei laice aparţine Ardealului, pe când din punct de vedere ecleziastic sta sub ascultarea episcopului Arădean, din Ungaria. Regina Maria Tereza, prin decretul din 10 iunie 1752 a forţat unirea bisericii din Ţinutul Hălmagiului.

Hălmagiul devine un focar al unor mari lupte religioase duse de ortodocşi pentru apărarea credinţei străbune. Neputându-se înlătura conflictul, comisarii guvernului părăsiră Hălmagiul pentru a cere lămuriri.

Atunci poporul şimţindu-se batjocorit în sentimentele lui cele mai scumpe de către oameni străini de legea lui, indignat peste măsură, îsi facu singur dreptate. În văzul autorităţilor neputincioase faţă de proporţiile mişcării, ţăranii ocupară cu forţa biserica din Hălmagiu şi pe cea din Târnava, de lânga Vaţa. Pentru a înţelege pentru ce tulburările s-au produs în aceste două localităţi, trebuie să amintim că la biserica din Hălmagiu slujea protopopul Simion Popovici, iar în Târnava, fratele său Petru, cari cei dintâi trecuseră la unire şi o susţineau pe faţă şi acum, fiind întru toate de partea provizorului Tatay şi a comitelui Hollaki, carora le slujeau totdeauna ca martori împotriva ţăranilor.

„Aflând despre tulburările aceste, Curtea din Viena ordonă trimiterea unei companii de muschetari la Hălmagiu, ca să înbuşe orice gând de răscoala. Armata sosi aci pe la începutul lunii iulie şi comitele Hollaki simţindu-se acum în siguranţă, putu să păşească mai energic împotriva rebelilor, săvârşind din nou aceleaşi ilegalităţi. Aceasta a fost ultima sforţare a oficialităţii de a propaga unirea în ţinutul Hălmagiului". (*Ţinutul Hălmagiului*-Voi .I, Traian Mager).

Biserica a rămas în stăpânirea uniţilor până în 1848, când a revenit iarăşi ortodocşilor (după 194 de ani), în baza reîntregirii bisericii române.

Din aceea perioadă datează, până azi odioasa „piatră a cinzaiului" aşezată în faţa bisericii, pentru a servi ca loc de supliciu pentru cei mai dârzi apărători ai credinţei străbune.

Planul bisericii este format dintr-o navă dreptunghiulară tăvănită, altar pătrat acoperit de o boltă în plin centru şi un turn clopoţniţă poziţionat pandant cu corul. Zidurile groase de cca 1 m, obţinute prin aglomerări de bolovani de râu şi cele opt contraforturi perechi poziţionate radial, oferă bisericii aspectul unei puternice fortificaţii.

Biserica a fost zugravită în două etape. Prima decoraţiune aparţine altarului cu extindere pe peretele de est al navei şi poartă amprenta unui meşter format în mediul stilului gotic, iar cel de-al doilea ansamblu decorează nava şi catul inferior al turnului clopoţniţă, pictat probabil în a doua jumătatea a secolului al XV-lea, de un meşter format în arealul bizantin.

În jurul anului 1750 biserica primeşte un nou strat de pictura, identificat fragmentar în altar şi navă, cu reprezentarea scenei Adormirea Maicii Domnului. După trecerea bisericii la confesiunea romano-catolică, biserica este acoperită de un strat de mortar.

În 1879 biserică este afectată de un incendiu devastator provocat de un fulger şi intră într-o perioadă de reparaţii până în anul 1897. Ferestrele primesc ancadramente de piatră, se zideşte intrarea de sud, se demolează contraforturile şi se adosează un pridvor închis pe faţadă de vest a turnului clopoţniţă. Din păcate se acoperă partea interioară cu un strat de mortar.

Despre starea actuală a bisercii putem spune că biserica a fost cercetată la nivelul fundaţiilor în anul 1974, aşa cum atestă studiul lui Dan Căpăţână. Între 1973-1976 are loc o intervenţie ce presupune supraînălţarea navei prin turnarea perimetrală a grinzii din beton armat, integrată la interior prin înglobarea bolovanilor de râu, montarea unui tavan de lemn, demolarea pritvorului şi a catapetesmei, înălţarea parţială a contraforturluişi decaparea mortarelor interioare şi exterioare, tencuirea exterioară a bisericii cu mortar de ciment aplicat în strat mai gros decât urmele stratului original martelat, păstrat aparent.

O altă intervenţie este cea din perioada 1974-1976, condusă de Irina Mardare, urmată în anul 2000 de o alta condusă de o echipă formată din Elena Murariu şi coordonată de Şerban Angelescu. S-au efectuat câteva operaţiuni asupra picturii din navă.

Altă fază de restaurare s-a realizat în anul 2009 de către Geaniana Georgeta Deciu şi Gheorghe Deciu.

Actualmente biserica monument istoric din Hălmagiu aparţine Bisericii Ortodoxe şi este trecută în lista monumentelor istorice de patrimoniu sub codul LMI: AR-II-m-A-00608, unicul monument de artă bizantină din judeţul Arad.

Preot Cristian Bacoş
Parohia Hălmagiu

Comitetul de redacţie:
Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop Dr. TIMOTEI SEVICIU – preşedinte;
Protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural, redactor responsabil; Arhim. Dr. Teofan Mada, vicar administrativ; Pr. Silviu - Nicolae Faur, secretar eparhial – membri
Editura: Arhiepiscopia Aradului, Arad, 310084, Str. Episcopiei nr. 60-62, Tel.: 0257–281856
ISSN 1220 – 8531, ISSN-L 1220 – 8531
Articolele pentru Revista Biserica şi Şcoala se trimit pe următoarea adresă de e-mail: bisericasiscoala1877@gmail.com
PREŢ 3 LEI